

מאת גאון עחינו, רוח אפינו משיח ד', שר התורה,
קודש הקדשים, רבשכבה"ג, אור עולם, אדמו"ר מרן
מוהר"ר חיים אלעזר שפירא זצלה"ה זי"ע
האב"ד ור"מ דק"ק מונקאטש והנלילות יע"א

בעל המחבר ס' שו"ת מנחת אלעזר, אות חיים ושלום, נימוקי אורח חיים, חיים ושלום (עה"ח),
עולת תמיד, חמשה מאמרות, דרכי תשובה (על מקואות ונדה), שער יששכר, ועוד חיבורים.

ירושלים עיה"ק תובב"א
חודש שבב, ה'תשנ"ח

בו מתאות הוריו שמתגבר זה לעומת זה כנ"ל מכל מקום הרי אמרו חז"ל [בקדושין דף ל"ו ע"ב] בראתי יצה"ד בראתי תור"ה תבלין. היינו כמו תבלין הממתיק ומתקן טעם המאכל שלא עלה כהוגן טרם נתינת התבלין בקדירה וכן התורה ממתיק ומתקן ענין התאווה להעלותו לשורשן ולתקנן על פי התורה, אבל אי בר אבהן ולא בר אוריין (ואין לו כח התור"ה שלמד שימתיק את התאווה מחלק אבותיו שמתגבר כנ"ל, אז) אישא תיכליה ("אש" דייקא שהוא מחלק איש ואשה אביו ואמו כנ"ל מדברי חז"ל [בסוטה דף י"ז ע"א] שאמרו א"ש אוכלתן ומוכן לשון רז"ל גם כן במנחות [דף נ"ג ע"א] בזה) ה' יעזרנו לתקן כראוי במהרה בימינו בכ"י:

מב. בש"ס שבת [דף ל"א ע"א] בשעה שמכניסין אדם לדין מהדברים ששואלין אותו הוא "צפית לישועה" פירש"י צפית לישועה. לדברי הנביאים עכ"ל, כפי הנראה נשמר בזה דלא תיקשי דמה זה צורך להיות "צפית לישועה" הלא זהו רק צדכי האדם לישועה והוא טובת האדם ואם הוא בעצמו מתרשל בעניני צרכיו שלא לבקש מותרות אם כי צריך הוא לישועות רבות עם כל זה הוא שמח בחלקו ומסתפק במיעוט ואם הוא בעצמו לא יבקש לישועתו ולא איכפת ליה כל כך למה זה יחשבו לו לחטא גדול שישאלוהו בעולם העליון על זה אם צפית לישועה. על כן שפיר פירש"י דלאו בצדכי עצמו קמיירי רק בצדכי הכלל היינו הגאולה שלימה שניבאו והבטיח לו יתברך שמו על ידי נביאיו ח"ש "לדברי הנביאים" כנ"ל, וגם שפיר מכון זה למה שאמרו חז"ל בתנא דבי אליהו [א"ר פרק כ"ז] אין יש"ע אלא ימות המשיח. וז"ש צפית לישועה היינו ביאת גואל צדק במהרה בימינו. כי זהו מ"ג עקרי האמונה אחכה לו בכל יום שיבא. הגם שיתמהמה, וכמ"ש הרמב"ם [נפירא מהלכות מלכים] שגם מי שמאמין בביאת המשיח רק שאינו מחכה לביאתו הרי זה כופר בתורת משה וכו' וכמו שנתבאר בספר משמיע ישועה שנרפס ונתחבר מקרב על ידי אוהבנו וידידנו הי"ו, ח"ש רש"י לדברי הנביאים היינו שמאמין שיבוא משיח צדקנו כמו שהובטח בדברי נביאנו על ידי

דברי מהדורא תניינא תורה רז

אליהו הנביא שיבא לבשרנו מקודם וכיוצא על ידי נס ולא כדרכי ודיעות כחבות הסמאים שבימינו מכל המפלגות והגורעים שבהם המה הצבועים האגודיסטע"ן כמו שאמרו חז"ל [בסוטה דף כ"ב ע"א] שיפרשו ביותר מן הצבועים שמראים את עצמם פרושים וכמו שביארנו גם נגדם בחיבורינו עולת תמיד בעה"י וכמו שנודע כבר. ה' יצילנו ויגאלנו במהרה בימינו בביאת בן דוד בקרוב:

מג. קבלתי מפי אאזמו"ר הגה"ק זי"ע (מהר"ש) מפהק"ק שמקובל בידו מאבותיו הקדושים לומר ביה"ד שקודם תהלים בנוסח להכרית את כל התוחים והקוצים הסובבים את השושנה (סתם) ולא תיבת "העליונה" כי השושנה "העליונה" היינו אימא עילאה (וכמבואר בתיזוה"ק ריש תיקון כ"ו עיי"ש בבל"ד ובשאר מפרשים) שם אין תוחים וקוצים מה שאין כן השושנ"ה סתם הוא מדת מלכו"ת שם נאמר [תהלים פ"ט נ"א] שאתי בחקי כל רבים עמים אשר חרפו וגו' וכנודע על כן צריך לבקש להכריתם עכר"ה. והנה דברי קדשו צדקו גם לפי מה שכתוב בכתבי האריז"ל ומוכא בקה"י כי השושנה העליונה היינו מלכות דאבא שבתוך יסוד דאימא הלא גם כן שם אין מגע נכרי ולא קוצים ודרדרים. רק בעוה"ר סביב השושנה התחתונה שנקראת רחל ומדת מלכות כגזכר. אולם יש לתמוה לכאורה דהא גם מאימא עילאה מינה דינין מיתערין ומהק"כ צירופי אלקים שהוא בחינת אימא נמשך למטה בתר הרבה השתלשלות לאין שיעור [ועיין בדברינו בתמשה מאמרות מאמר נוסח התמלה אות כ"ג מ"ש בשם אאמ"ר הקדוש זי"ע] אך באמת כיון שאומרים נוסח השושנ"ה בלבד ושושנ"ה סתם נקרא (האימא עילאה) לאם וגם (האימא תתאה) רחל וכמבואר במאורת נתן ואם כן כונתו גם לאימא עילאה מה שאין כן אם יאמרו "השושנה העליונה" הוא רק אימא עליונה לבר ובאמת עיקר כונתינו להכרית התוחים והקוצים המעיקים לשכינה הוא כנסת ישראל, ועיין זוה"ק [ריש פרשת בראשית] מה שושנה אית בה וכו'. שהוא

תקכב דברי מהדורא רביעאה תורה

ח. בַּזוּה"ק פֿרשֶׁת וישלח [דף ק"ע ע"א] ר' יהודה פתח ואמר [שה"ש
ו'] מי זאת הנשקפה כמו שחר וכו' בזמנא דקוב"ה יוקים
לון ויפיק לון מן גלותא כדין יפתח לון פתחא דנהורא דקיק זעיר ולבתר
פתחא אחרינא דאיהו רב מני' עד דקוב"ה יפתח לון תרעין עילאין פתיחן
לארבע רוחי עלמא וכן כל מה דעביד קוב"ה לישראל ולצדיקיא די בהו
הכי כולוהו ולאז בזמנא חדא. לבר נש דאתיהיב בחשוכא ודיורי' הוה
בחשוכא תדיר כן יבעון לאנהרא ליה בעיין לאפתחא ליה נהורא זעידתא
כעיןא דמחטא ולבתר רב מני' וכדין בכל זמנא עד דינהדין ליה כל נהורא
וכו' כד"א [שמות כ"ג] מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה וכו' וכן
למאן דאתי אסוותא לאז איהו בשעתא חדא אלא זעיר זעיר עד דיתתקף
אבל לעשו לאז הכי הוא אלא בזמנא חדא נהיד ליה ואתעביד מיניה זעיר
זעיר (ולומנא דאתי לאומות עובדי עבודה זרה [ישעיה מ"ב] ה' כגבור יצא
וכו') [זהו כתב שם במוסגר בזוה"ק] עד דיתתקפון ישראל וישיצון ליה
מכלא מעלמא דין ומעלמא דאתי, ובגין דנהיד בשעתא חדא הוה ליה
שציאו מכולא, אבל ישראל נהורא דילהון זעיר זעיר עד דיתתקפון וכו'
כו' מי זאת הנשקפה כמו שחר איהו קרדוטא דצפרא ודא איהו נהורא
דקיק ולבתר יפה כלבנה בגין דסיהרא נהורא דילה נהיד יתיד משחר
ולבתר ברה כחמה וכו' כו' בקדמיתא כמו שחר דאיהו אוכמא ולבתר יפה
כלבנה ולבתר כחמה ולבתר איומה כנדרגלות וכו' עכל"ה (העתקתי קצת
מלשונא הקדוש את הנחוץ, במה שנדרקק ולא זכינז להבין לכאורה
בפשוטו) והנה במה דקאמר דגאולתן וישועתן של ישראל הוא בא לאט
לאט קימעא וקימעא מוסיף והולך כדי שיהיה לו קיום [ולא יהיה בכלל
מ"ש [משלי כ' כ"א] נחלה מבוהלת וגו'] הוא גם כן בירושלמי [ברכות פ"א
הלכה א'] וכן הוא בירושלמי [יומא פ"ג הלכה ב'] באילת השחר שבקע אורה
דאמרו כך היא גאולתן של ישראל בתחילה קימעא קימעא וכו' מ"ט [מיכה
ד'] כי אשב בחשך ה' אור לי כך בתחלה [אסתר ב'] ומדרכי יושב בשער
המלך ואח"כ ויקח המן את הלבוש ואת הסוס ואח"כ וישב מדרכי אל
שער המלך וכו' ואח"כ [שם ח'] ומדרכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות

דברי מהדורא רביעאה תורה תקכג

ואח"כ ליהודים היתה אורה וגו' אמנם צ"ע להבין בדברי הזוה"ק הנ"ל כי במ"ש במוסגר בזוה"ק כי השם יתברך לעתיד יצא כגבור להפילם לאומות העולם בפעם אחד יעבירם מיד ואיך קאמר לעיל מיניה דאיתעביד מיניה זעיר זעיר (דהיינו לאט לאט) והלא כגבור יצא ה' להלחם בפ"א (ודוחק לומר דהני מילי סתרא"י נינהו מ"ש במוסגר עם דברי הזוה"ק שאינו מוסגר). [שוב הראוני והעירוני הב' החו"ש בנש"ק ש"ב מ' אלימלך נ"י מאונגוואר כי להלן שם באותו מאמר בזוה"ק וישלח (ר"ה ויעל מעליו) מיושב קושתינו דקאמר כגבור ולא גבור היינו ברחמי מקודם וכו' ולבתר יתגלי תוקפו עלוי ויתתקף לשיצאה לון וכו' עכל"ה עיי"ש].

וגם מצינו כמה כתובים כי הגאולה לעתיד תהיה פתאום ה' נגלה אלינו לישראל עם קרובו כמ"ש [ישעיה ס"ו ה'] אם יולד גוי פעם אחר כי חלה גם ילדה ציון את בניה ועוד כתובים כהנה בדברי נביאי ה' המורים על ככה ולעומת זה נמצא בדברי הנביאים [שם נ"ב י"ב] כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון משמע שלא יהיה בפעם אחת רק במתינות (ולא בחפזון). והנה במ"ש בירושלמי כנ"ל כך הוא גאולתן של ישראל מפרש אח"כ דהיינו לגבי מרדכי עד שנעשה משנה למלך דהיינו שעל ידי זה נתהוה אח"כ הגאולה של בית שני וזהו היה באמת רק לאט לאט ולא בפומבי כיון שהיו נכנעים עם כל זה גם בבית שני תחת יד מלכות אומות העולם וכנודע אבל מ"ש בזוה"ק (כנ"ל) בזמנא ריוקים להון לכנסת ישראל ויפוק לון מן גלותא הרי מפורש דקאי על גאולה עתידה שתהיה בתחלה נהיד דקיק וכו' (לאט לאט) כנ"ל. זהו קשה [כנ"ל] (והנה הרשעים המתחרשים הציוני"ם ורעיםם גם האגודי"ם בכלל תפסו מקום ח"ו בזה כי גאולתן של ישראל תהיה מעט מעט דהיינו על ידי ישוב [כלומר חורבן] ארץ ישראל שלהם בהקאלאניע"ן שלהם שם ובהשולע"ן שלהם בחו"ל ועל ידי זה יפקעו האמונה ביאת גואל מן השמים [שהוא מ"ג עיקדי אמונה. ואחכה לו בכל יום שיבוא במהרה בימינו] ועל כן תפוג תורה ויראה האמתיות מבני ישראל ח"ו וכבר מלתי אמורה עליהם

תקדד דברי מהרורא רביעאה תורה

בחיבורנו עולת תמיד עיי"ש ובשאר חיבורנו. וגם באזהרות שהרפסנו עם חיבורינו. יהי נועם ה' עלינו. אמנם באמת אין להם ראייה כלל מזה וכמו שנבאר להלן בעה"י).

אמנם דעת לנבון נקל אם יזכה להבין בעה"י. כי כל זה לא קשה מידי. כי המה החבלים חבלי משיח צדופים ונסיונות גדולות ובדודים (על ידי הצדות ד"ל) וגלגולי נשמות עד יושלם תשובתו כמ"ש הרמב"ם [בהלכות תשובה] אין ישדאל נגאלין אלא על ידי התשובה וכיון שעושין תשובה מיד נגאלים. והיתכן לומר שישראל לא עשו עוד תשובה מעולם ח"ו ובפרט צדיקי הדור וקיי"ל [יומא דף פ"ו ע"א] יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו, ואם כן למה עדיין לא בא בן דוד, אלא ודאי בעל כרחו שהתשובה הזאת הוא לכל אחד בתיקון נפשו שיעשה חלק מהכלל כולו שיהיה תיקון הכלל בביאת גואל צדק במהרה בימינו וכשישלימו זאת ביריעת היודע תעלומות יתבדך שמו אז באותו דגע מיד יגאלו על ידי משיח בן דוד וביאת אליהו מקודם ומיד ויבא בית המקדש בנוי ומשוכלל מן השמים ויקיימו בפעם אחד כל הנבואות של הנביאים ודרשות רז"ל על הגאולה שלימה באיזה אופני טובות נסים וישועות הבאות במהרה בימינו. ומעתה מובן דברי הוזה"ק בשטח הכונה כיון שהחבלי משיח ממתיקין ומקרבין הגאולה שלימה במהרה בימינו ונדאה בכל עת סימני הגאולה שציינו חכו"ל בפרטות מדוייק מאוד נתקיימו כהווייתן אם כן זהו גם כן אתחלתא דגאולה (וכמ"ש [מגילה דף י"ז ע"ב] מלחמה נמי אתחלתא דגאולה) וגם הנסיונות ומלחמות הקשות נגד הס"א כל זה אתחלתא דגאולה וזה דקאמר פודקנא ד"ישראל דמתחיל בנו נהורא דקיק בבחינת [מיכה ו' ח'] כי אשב בחשך ה' אוד לי (היינו החבלי משיח שהם בחינת חשך וקדדוּתא דצפרא כנוכח שם בלשון הוזה"ק שזהו מבחינת קדדוּתא דצפרא) והמה נמשכים כל השנים האלו האחרונות של חבלי משיח המה בבחינת קישוי לידה כמ"ש [ישעיה ל"ז ד'] כי באו בנים עד משבר וכח ללירה אין (וכמבואר בסה"ק) וזהו המשך קישוי גדול של

דברי מהדורא רביעאה תורה תקכה

לירה בבחינת ילד ילד לנו בן ניתן לנו וזהו גאולתן של ישראל שבא לאט לאט כנזכר עד הדגע האחרונה שיושלם במשקל האל דיעות יתברך שמו יבא בפעם אחר ביאת גואל צדק ויולד גוי בפעם אחת אשר בתחלה לא ידעו העולם כולו כי הוא חבלי משיח ולידה על כן יתמהו ויתפלאו על הלידה שהוא בפעם אחת מיר (כן ידמה להם ולא ידעו כי הוא רק סוף החבלי לידה שהיו כבר בבחינת גאולה על ידי החבלי משיח) וכמבואר בפע"ח [פ"ז משער חג המצות כד"ה מהדורענא לכן עיי"ש] מהגאולה העתידה במהרה בימינו שתהיה על ידי החבלים וגבורות (בטעמו ונימוקו שם) ולא סתרי אהרדי בזה"ק מ"ש מקודם ראיעבר לאוה"ע זעיר זעיר, היינו בעת החבלי משיח כשישראל עומדים בנסיון ולא יניחו את עצמם להעביר על הדת בגזירת העמים אשר יכבידו עליהם (ומקיים בנו בעוה"ד מאמר חז"ל [סוטה דף מ"ט ע"ב] אשר מלכות תהפך למינות, בחר שבן דור בא) ועל ידי זה שידאו בשמים גורל כח קדושת ישראל שעומדים במסירות נפש באמונת דתם על ידי זה יבא זעיר זעיר (לאט לאט) מפלה לשריהם אומות העולם על ידי המלחמות ועל ידי זה יתמעטו גם שניהם מצדדי הלוחמים וכיוצא בהדיסת עמדם וזהו זעיר זעיר באתכסיא עד שיבא הגואל צדק אז יתמלא סאתן ויבא מפלתן לגמרי בפעם אחת (באתגליא) ויצא ה' ונלחם בגויים (כמ"ש במוסגר בזה"ק כנ"ל) וכל זה הוא נמשך בעל כרחו על ידי החבלי משיח כנזכר וזהו היה החסרון בגאולת מצרים שהיה בפעם אחד בלי תבלים הצריכים כמ"ש במדרש ופיוט (קודם קדושת יום ב' רפסח בשחרית) שיצאו כעובר הנשמט מרחם והיינו בלי חבלי לירה (הגם שהיה מוכרח כן כי אם לא כן היו נשארו משוקעים בטומאה שכבר היו אז במ"ט שעדים ר"ל) ועל כן [זכריה י י"א] ועבר בים צרה שהוא הפסל מיכה כדברי חז"ל [סנהדרין ק"ג ע"ב] והיה גאולה ראשונה אבל לא שלימה והיה אח"כ הגליות כמה פעמים מה שאין כן בגאולה האחרונה העתידה במהרה בימינו כנ"ל: [ובחי' שער יששכר במאמרי תנוכה בעזה"י (מאמר ימי אורה אות צ"ג) כתבנו שכל מוסבר כי הך ר' הידושלמי הנ"ל גאולתן של ישראל קמעי קמעי וכו' קאי רק על בית שני כמ"ש שם

תקנו דברי מהדורא דביעאה תורה

וישב מרדכי אל שעד המלך וכן היה שם הגאולה יותר ובודך הטבע וכנודע].

ט. שמעתי בשם הה"ק מ' (וואוּטשי) זאב זצ"ל מקהלת לבוב. שהיה תלמיד הה"ק ונורא המפורסם מהר"ד אורי זי"ע מסטרעליסק (והוא כתב ספר אמרי קדוש מדבו הג"ל) כי נחלה ל"ע בחולי אנושה אחרי תג השבועות ונמאס בעיניו כל מאכל אפילו מעדנים ובקשוהו בני ביתו והרופאים מרוע לא יקח עכ"פ מעט אוכלים מבושמים ומעדנים להשיב את נפשו וענה ואמר כי בהעמיקו בתג השבועות בתפלתו בפסוקי דזמרה בפסוק ומתוקים מדבש ונופת צופים והעמיק כל כך בכונתו מה מתקן ר"ת הקדושה ועבודתו יתברך שמו עד שנמאס בלבבו וגופו כל תאות אכילה גם מאכלים בטעם מתיקות יפה עכ"ד. וידוע כי דברי הקדושים כאלו לא היו בדרך גחמא והפלגה ח"ו במרצה, או דרך צחות ומליצה, להתפאר התוצה, והנה זה מצאנו מקור כונתו בתוס' כתובות [דף ק"ד ע"א] בשם המדרש עד שאתה מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופך התפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופך, וקשה לכאורה דהא היכן מצינו שתלמיד חכם אסור לאכול מעדנים הלא אדרבא כתבו בסה"ק לתלמיד חכם טוב לו שיאכל מאכלים קלים ומבושמים כדי שלא יכבידו את מוחו ויחזקו את כחו וגופו וגם כתבו כי מטעם המאכל נהנה הרוחניות ואם כן למה יתפלל ויאסר לו לאכול מעדנים. אכן יובן על פי מ"ש בשם אאמו"ר זי"ע (ובספרו תפארת בנים עה"ת בליקוטי אמרים בסופו בד"ה טעמה כי טוב סתרה וכו' וכן בחיבורי ר"ת מהדורא תגינא אות קי"ב עיי"ש) בחיבורי דברי תורה [מהדורא תגינא אות ק"ב] שביקשו אחד להתפלל בעדו שיהיה לו התמדת התורה וענהו (אאמו"ר הקדוש) איך אוכל להתפלל זה והלא הוא תלוי בבחירה שלך כיון שהוא מצות עשה דההגית יומם ולילה אלא אברכך ואתפלל להשם יתברך שתטעום טעם חזשקת עריבות ומתיקות התורה ועל ידי זה ממילא תתמיד בלימודך עכתד"ה. ובהו יובן דברי המדרש הג"ל עד שיתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו (והיינו

תקלד דברי מהדורא רביעאה תורה

בני ביתך (ועל ידי זה) ואל תרבה שיחה עם האשה וכו' (כי בע"כ יבוש בפני העניים שיהיו תמיד אצלו כבני ביתו לדבר כל כך הרבה עם אשתו שיחזיקוהו על ידי זה לקל ובעל תאוה. וגם כשיהיה ביתו פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתו יצטרך בעל כרחו ליתן להם לאכול ותהיה אשתו אופת ומבשלת בעדם או משגיחה על המבשלת ועל ידי זה לא יהיה לה פנאי לדבר דברים בטלים עם בעלה ועל ידי זה ישמרו שניהם מן החטא). וזהו י"ל גם כן מאמר התנא באבות [פ"ב מ"ב] יפה ת"ת עם דרך ארץ (היינו דר"ך אר"ץ שהוא גמ"ח והכנסת אורחים וכהנה מצות גשמיות וארציות [ולא דוקא לפרש דר"א מסחרים שעושה רק לטובת עצמו כמובן] לחברו עם תור"ה שהוא תורה ומצות השכליות במוחו ודעתו הפנימיות שעל ידי זה יהיה) שיגיעת שניהם משכחת עון (היינו בעסקו גם בד"א מצות מעשיות לבשל מאכלים בעד עניים כבני ביתו יהיה "משכחת עון" שלא יהיה לו פנאי לפנות לבו לבטלה לדבר דברים בטלים בפרט עם נשיו ונשי אחרים, וכנ"ל) השם יתברך יעזרנו במהרה בימינו אמן. (כן י"ל כנ"ל בצחות ופשטות):

טו"ב. [סנהדרין דף צ"ח ע"א] א"ר אבא אין לך קץ מגולה מזה שנאמר [יחזקאל ל"ו ח'] ואתם הרי ישראל ענפיתם תתנו ופרייתם תשאו לעמי ישראל וגו' (פירש"י ד"ה מגולה מזה, כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה או יקרב הקץ ואין לך קץ מגולה מזה עכ"ל) והנה החיצונים, המה הציונים. ואביזרייהו דעבודה זרה הצנועים והמראים את עצמם כצנועים, המה האגודיסטע"ן או היושביוסטע"ן לאשר המה בסתר לזאת יותר גרועים. רמזו על הגמרא הלז שזהו הקץ המגולה כשארץ ישראל תתן פריה על ידי הקאלאניע"ן ויתרבו הפירות והכרמים שמה. ועל ידי זה רוצים להראות כי זהו קירוב הגאולה על ידי הטבע ח"ו ועל ידי פעולתם ועבודת כרמם, והנה דעותם דעת הנכזבה אשר מביאה לירי כפירה גמורה באמונת ביאת גואל צדק על ידי הקב"ה ואלהיו הנביא ומלך המשיח שיקום ממלכות בית דוד והוא יחלק את הארץ לחלקי

דברי מהדורא רביעאה תורה תקלה

השבטים ברוח קדשו כמ"ש הרמב"ם בקדושת לשונו בהלכות מלכים וכמו שביארתי בארוכה בחיבורי מנחת אלעזר [חלק ה' כת"י סי' ט"ז באורך לדינא עיי"ש] וגם בחיבורי עולת תמיד ובשאר חיבורי בעה"י (אוי לנו שכך עלתה בימינו ברוד האחדון מריעות וכתות הכפידות האלו) ומי לנו גדול מראשון לדאשונים מהר"ם מרוטנבורג ז"ל בשו"ת תשבץ הקטן אשר צוות ככרוכיא לאותן הנוסעים לארץ הקודש לסחורה או לעבור שם בלתי עסק בתורה ועבודת ה' כל הימים וכתב שעליהם נאמר [ירמיה ב' ז'] ותבאו ותטמאו את ארצי ועוד ועוד עיי"ש, ואי משום דברי הגמרא הלז שהתחלנו הנה כבר פירש המהרש"א ז"ל במקומו בזה ח"ל ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו לפי שכל זמן שאין ישראל על אדמתן אין הארץ נותנת פירותיה כדרכה אבל כשתחזור ליתן פירותיה זהו קץ מגולה שקרוב לבוא זמן גאולה שיחזור ישראל על אדמתן. ועוד יש לפרש כמ"ש בפרק ב"מ [שבת דף ל' ע"ב] דלעתיר אילנות מוציאין פירות בכל יום שנאמר ונשא ענף ועשה פרי וגו' מה ענף בכל יום וכו' וכן יש לדודש בהאי קרא ענפכם תתנו ופריכם תשאו וגו' מה ענף בכל יום אף פרי בכל יום תשאו לעמי ישראל וזה יהיה בזמן שקרוב לבא זמן הגאולה וזהו דבר ניסי ודאי קץ מגולה הוא עכ"ל המהרש"א.

ומעתה לא מיבעיא לפידוש הב' של המהרש"א ז"ל הרי התנה בפידוש ובביאור רק כשתתן פריה בכל יום בדרך נס זהו סימן שקרוב זמן הגאולה והרי זה להכות על קדקדן של דעת מינות הג"ל שאומרים שתהיה הגאולה נתקדבה בדרך טבעי שלהם. וארדבא לפי דברי המהרש"א ז"ל הנס שהארץ תתן פריה בכל יום ויום ממש פירות מחדש. כ"כ גם גדול ונגלה עד להפליא עוד קודם הגאולה. רק שעל ידי זה ידעו שקרוב זמן הגאולה (והיפך דברי כתות הג"ל) אמנם גם לפירוש הא' של המהרש"א ז"ל דייק בלשונו הזהב כשאין ישראל שרויין על אדמתן אין ארץ ישראל נותנת פירותיה "כדרכה" (עכ"ל כנ"ל) היינו כדאמרינן בש"ס כתובות [דף ק"ב ע"א] דריב"ל חזנהו להנהו קסופי

תקלו דברי מהדורא רביעאה תורה

(אשכולות) דהוו קיימי כי עיגלי אמר עגלים בין הגפנים אמרו ליה קטופי גינהו אמר ארץ הכניסי פירותיך למי את מוציאה פירותיך לערביים הללו שעמדו עלינו בחטאתינו עיי"ש. והיינו זהו "כדרכה" (שכתב המהרש"א) של ארץ ישראל להוציא פירות אשכולות שרומות לעגלים ואם יראו שחוזרת ומוציאות גדולות ונפלאות כאלו כשאין ישראל שרויין על ארמתן (כנזכר מהמהרש"א) בע"כ הוא בשביל ישראל שיחזרו לארמתן כי לולא זאת לא תוציא עוד בשביל העדביים וזה לך האות שקודם הגאולה אבל כשאין מוציאה גדולות ונפלאות כאלו רק בדרך הטבע לא בנפלאות והפלגה ואחרי הוצאות ועבודה רבה במכונות של אירופ"א וכולי האי ואולי ההוצאה יתירה על השבח דכמה מושבות שנעשו עתה שמה כנודע באמת ואם כן אין זה הוכחה כלל לקץ העתיד על ידן ח"ו רק אדרבא הם מרחיקים את הקץ (ח"ו) בעונותיהם ומעשיהם שם ובחו"ל, ה' יצילנו ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

ועוד זאת ראייה ברורה מגמרא הנזכרת היפך דעות הנ"ל דאמר שם בסמוך מיד אח"ז ר' אלעזר אומר "אף מזה" שנאמר (זכריה ח') כי לפני הימים האלה יהם שכר האדם לא נהיה ושכר הבהמה איננה (ופירש"י. שכר הבהמה. עבודת האדמה שהיא על ידי בהמה איננה עכל"ה). ומעתה אם נפרש כדעות הנפסדים הנ"ל כי ענפכם תתנו ופרייכם תשאו וגו' היינו על דרך הטבע על ידי עבודת האדמה של הקאלאניסטע"ן ועל ידי זכות המאנרא"ש של "השלום" העולמי אם כן מהו דקאמר ר' אלעזר (על דברי ר' אבא הנ"ל) בלשון "אף מזה" היינו שבא להוסיף ולחזק על דברי ר' אבא ולהביא עוד גופך וראיה לדבריו (ואם כדברי הנ"ל) הרי ר' אלעזר בא לחלוק ולומר "להיפך" (כמו שנבאר בפשיטות בזה) ואיך שייך לומר בלשון "אף מזה". דהא לדברי הנ"ל קאמר ר' אבא שענפכם ופרייכם של ארץ ישראל תשאו על ידי עבודת האדמה (של הקאלאניסטען וכנ"ל) וזהו יהיה סימן הקץ, ולפי"ד ר' אלעזר אדרבא שכר האדם לא יהיה ושכר הבהמה איננה (כפירש"י הנ"ל) כי

דברי מהדורא רביעאה תורה תקלו

עבודת האדמה שהיא על ידי בהמה איננה. וגם האדם לא ישתכר כלל בעבודתו באדמה שמה ואם כן הרי זה סותר, וחולקים זה עם זה, (דבר והיפוכו מן הקצה אל הקצה) וגם ממ"ש וליוצא ובא "אין שלום". והלא לדברי ר' אבא (אם נפרש כדיעותיהם) רק על ידי "השלום" יזכו לפני הארץ בעבודת הקאלאניע"ן כנ"ל ולפי דברי ר' אלעזר רק כשהיה אין שלום ליוצא ובא שמה אז יבא משיח וזהו סימן הקץ וחבלי משיח כמפורש שם כנ"ל והרי אין לך דבר מגולה יותר מזה נגד דעת הטועים ומטעים הנ"ל. אלא ודאי שכונת ר' אבא כדברי המהרש"א כנ"ל שידאו שיגדלו הפירות על דרך הנס שלא כדרך הטבע וכנ"ל ובכל יום יום ממש פירות חרשות ולא על ידי טבע עבודת הקאלאניע"ן על זה שפיר יתכן כונת דברי ר' אלעזר דסמין ליה "אף מזה" שנאמר וכו' היינו כי שכר הבהמה עבודת האדמה על ידי אדם ובהמה לא תהיה ולא תצלח אז כנ"ל רק על דרך נס ואז יבא משיח כמפורש ומבואר כנ"ל:

ח"י. בש"ס חולין [וה' מ"ו ע"א] עשירין מקמצין. הגה שמעתי **מאמו"ר** הקדוש זי"ע כשהיה אצל רבינו הקדוש בעל דברי חיים זי"ע בצאנו בא בתוך סעודת הצהרים (שישב עם אנ"ש וחסידים תלמידי חכמים מפורסמים) עני אחד המתפרנס מיגיע כפו וביקשו לקרוא התנאים שעושה לבתו עב"ג וכן עשה [הג"ה. ואגב ארשום מה ששמעתי מפה קדוש אאמו"ר הנ"ל כי ראה כמה וכמה פעמים את מרן הקדוש בעל דברי חיים הנ"ל קורא את "התנאים" בהתקשרות. ובכל פעם אשר קרא הגה באמצע הקריאה מיד בתחלת קדיאתו נרדם מעט באמצע על איזה רגעים וכמו הקיץ וגמר קדיאתו והבין אאמו"ר כי הוא בסוד וייש"ן ויקח וגר' ויבן ה"א את הצלע וגר' וזהו נוסח התנאים המגיד מראשית אחרית וכו' והיה זאת נודע לאנ"ש וסודו בצאנו. והמ"י ואכמ"ל]. ואח"כ נתן לו עשרה ר"כ "מעות התנאים" (הנקרא בגאליציע"ן. שנוהגים ליתן להרבנים) והיה חשוב מאוד נתינתו בעיני רבינו הקדוש בעל דברי חיים, והגיד אז, בפנים שוחקות. הגה הרב הקדוש ר' ר' ברוך זי"ע

תקמד דברי מהדורא רביעאה תורה

ידצה לאכול הסעודה אצלו חולת זה לא היה מפסיד רב שמואל לשחוט
השור והכל מובן כנ"ל:

כב. ירושלים הרים סביב לה וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם.
כי לא ינזח שבט הרשע על גורל הצדיקים למען
לא ישלחו הצדיקים בעולתה ויריהם. הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם
והמטים עקלקלותם ויליכם ה' את פועלי האון שלום על ישראל. [נתהלים
קכ"ה ב'] על המשך הכתובים האלו ישתומם כל עובר מזה ענין כונתם,
והמשך תכניתם. כי אם הכונה כפשוטו למעלת ירושלים שהוא הרים סביב
לה ועל ידי זה מגין בפניה בפני הרוחות הגדולות או מפני האויב הלא
אדבא נודע כי עמק כזה היושב בין הרים הסובבים אותו אינו אויר טוב
אדבא חם ביותר כדרך בקעה וגם השונאים יוכלו בעת המלחמה לעלות
על ההרים סביבותיה ולשום עליה דיק אשר תהיה ח"ו כמטרה לחיצותיהם
מסביב והיא כשפלה באמצע בינותם. אלא ודאי כאשר הוא באמת כי
עיה"ק ירושלים היא גם כן באמצע ההר ואוירה טוב בעד זה אלא שגם
הרים סביב לה גם כן וזהו מעלה נגד הרוחות קשות וגם הוא למחסה לה
נגד האויב במצב עמידתה וחומתה. אם כן הו"ל למימד כזה. ובכתוב
הוא (כפשוטו) להיפך נראה שהיא יושבת בעמק ושפלה בין ההרים כנזכר
ואם כונתו העיקר כי "וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם" אם כן אז אין
נפקא מינא אם היא על ההר או בשפלה או הרים סביב לה כיון שהשם
יתברך ישמרם וכי מי שאין הרים סביב לא ישמרם ה' סביב לעמו מעתה
ועד עולם למגן ומחסה וגם הוא ההמשך בכתוב להלן כי לא ינזח שבט
הרשע על גורל הצדיקים למען וגו' והצדיקים והרשעים והמטים
עקלקלותם מאי בעי הכא לפי הרברים. אלא ודאי. צווח ואומר רדשוני
וחיו.

ובמה רסיים המזמור. והמטים עקלקלותם. ויליכם ה' את פועלי האון
שלום על ישראל כזה נפתח פתחא דפרישות"א בעה"י על פי

דברי מהדורא רביעאה תורה תקמה

מה שכתבנו ונרפס כבר [בחמשה מאמרות] במאמר הלכותות [אות ר'] מ"ש בזה והמטים עקלקלותם היינו בבחינת הפוסחים על שתי הסעיפים וממילא מטרים ונוטים לדעת הרשעים אז ביקש דוד המלך ברוח קדשו יוליכם ה' את פועלי האון (בגלוי). בבחינת יוגמר נא רע רשעים לגמרי ויתגלה קלונם ועל ידי זה) שלום על ישראל (ולא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשנו. להפדיר ריעותנו ח"ו) עיי"ש. וז"ש ירושלים הרי"ם סביב לה (על דרך שאמרו חז"ל [סוכה דף נ"ב ע"א] כי לעתיד יצה"ר נדמה להם להצדיקים כה"ר ויבכו איך יכולנו לכבוש את הה"ר הזה אבל דבריהם הם כפטיש יפוצץ סלע והרבה הרי"ם העומדים נגדנו בעיה"ר כעת בעוקבתא דמשיחא בפרט בעיה"ק ירושלים תוב"ב. אשר שמה זאת זה לעומת זה עשה האלקים] כעת משכן הס"א הציאניסטען הכופרים שר"י וגם שארי כמות הרומים להם גם האגוריסטע"ן המה מצד הס"א ר"ל ברעותיהם הנפסדות בהקאלאנאזירונ"ג שם והשולע"ן והגימנאזיען שלהם בחז"ל הכל נגר האמונה האמתיות בביאת גואל צדק במהרה בימינו שלא כדרך הטבע [וכיוצא בבתי ספר התעורבות שלהם] ואכמ"ל. אם כן המה הרבה הרי"ם נשגבים העומדים נגדנו שמה לנסיונות קשים וגדולים נגר ההרים הנו' ועם מי יוכל הירא את דבר ה' והמאמין לאמתו. להתחבר. בעיר ה' שמה. אי ואבוי. עם כל זה מבטיחנו דוד מלכנו ברוח קדשו ואשר התחנן על ככה לפני יוצרנו יתברך שמו כי) וה' סביב לעמו מעתה ועד עול"ם (של מלך המשיח במהרה בימינו. להיות השם יתברך סביב לנו למתסה להשדירים אשר ה' קורא) כי לא ינות שבט הרשע (הציונים הרשעים ורומיהן) על גורל הצדיקים. למען לא ישלחו בע"כ הצדיקים בעולתם ידיהם (להתחבר עמהם ולהיות כמותם. כאשר המה הרשעים יהיו המושלים בשבט עברתם. ח"ו. והתפלל עוד) הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם (המה נדיבי בני ישראל הטובים המחזיקים באה"ק בדרך אבותינו בקופת רמבה"ג להחזיק את הישוב הישן עוד מקום גיר לדוד מלכנו ולאמונת ביאתו במהרה בימינו ולהגות שם בתורה ותפלה על ידי זה כדרך אבותינו ודבותינו וז"ע יטיב השם יתברך בעד פעלם הטוב ותהי

תקמו דברי מהדורא רביעאה תורה

משכודתם שלימה מאתו יתברך) והמטים עקלקלותם (המה האגוריסטע"ן וישיביסטע"ן ודומיהן שנוטים אפילו קצת להציאניסטע"ן לעקלקלות הקאלאניסטע"ן. והמה מחריבי קרתא קרישא ומחריבי ארץ ולא חיזוק יושביה ברוח אבותינו כנ"ל נכמו שביארנו בארוכה בעה"י בחיבורנו וגם בקונטרסים הנרפסים כבר על ככה מגדולי הדור וצדיקים הי"ן ע"כ המה מסוכנים יותר להמאמינים שלא יתפשו ברשתם באשר יראו טלפים כי המה חרדים גם כן ע"כ ביקש מלפניו יתברך שמו כי) יוליכם ה' את פועלי האון (הציונים הגלויים כאשר אנו רואים בעה"י מיום ליום יתגלה קלונם וכנ"ל. ועל ידי זה יהיה) שלום על ישראל (יבא במהרה בימינו המבשר שלום אמיתי ומשמיע ישועה אומד לציון מלך אלקיך אליהו הנביא בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן):

כג. מכתם לדור וגו' אמרת לה"א אתה טובתי בל עליך לקרושים אשר בארץ המה (היינו כפירש"י רק בזכות הקרושים אשר בארץ) ואירי כל חפצי במ. [תהלים ט"ז א'] וקשה לפי פירוש הפשוט זה דהול"ל טובת"ך (שאתה נותן לי ה' אלקים) בל על"י (היינו לא בזכותי רק) לקרושים אשר בארץ המה (בזכותם) ולא בהיפך כמ"ש טובת"י בל עלי"ך, וי"ל שזהו הורה דוד מלכנו להקב"ה טובתי (היינו דרך הטוב שיש לי) בל עליך (אינה מצדי ומכחי היינו העובר להנעבר יתברך שמו. רק) לקרושים אשר בארץ המה (בזכותם) ואירי כל חפצי (כל הארידות ואבירות והתחזקות שיש לי לחפץ בטוב בעבודת השם יתברך גם נגר כל אלו הנסיונות הקשות והרבים העומדים עלי. הוא רק) במ (בכח הקרושים אבותי ורבותי זי"ע) זהו הגיד דוד מלכנו ברוב ענוותנותו. ואנן מה נעני אבתריה וצריך להתחזק במעוז בדרך אבותינו כדי שזכות כח תורתם ועבודתם יעמוד לנו להתחזק בנפשנו שיהיה אירי חפצנו רק בתורת ה' ועבודתו כנזכר. כן יהי רצון במהרה בימינו אמן:

תקנר דברי מהדורא רביעאה תורה

כלל רק דבעל השם אנא שאחרים קודין לי כן ר"ל ואני לא אומד בשבחי ח"ו שכן הוא באמת רק שהם קודין לי כנ"ל כנוכר מהגמרא. וזה פשוט. ואין חקד לתבונתו ומדדגות מעלתו ודוח קדושתו של הבעש"ט זי"ע ומי יודע איזו טעמים כמוסים על דרך הסוד היה לו עוד בזה ביחודים וכונות עמוקות זי"ע ועכ"א:

ל. בש"ס עירובין [דף י"ט ע"א] ג' פתחים יש לגיהנם אחד במדבר ואחד בים ואחד בירושלים במדבר דכתיב וידדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. בים דכתיב מבטן שאל שועתי שמעת קולי. בירושלים דכתיב נאום ה' אשר אוד לו בציון ותנוד לו בירושלים וכו' עכ"ל הגמרא. וי"ל רמז ברברי חז"ל שהטמינו בדמ"ז מה שיהיה בימים האלו ימי חבלי משיח והנסיגות הגדולות. א) מבעלי מחלוקת המחריבי קדמא בכל עיד ועיד כשרוצים לתקן ולהעמיד דת תוה"ק ועל ידי זה נעשה העולם כהפקד וכמו שאמרו חז"ל בסוף סוטה. ב) מדיעות נפסדות ומינות ר"ל שנתפשטו בעולם למען תפוס את בני ישראל בלבם כמבואר בספרי תלמידי הבעש"ט זי"ע שזהו יהיה הנסיון הגדול מי שישאר באמונתו באחרותו ויקדו יתברך שמו, בסוף יומיא אלין. ג) המה הציאניסטע"ן האדורים המושלים ומחבלים כעת ברשעתם בירושלים ורוצים להפוך הקערה על פיה ח"ו על ידי המאנדא"ט (של הבל) שמצאו מבע"ל-פעו"ד ועל ידי זה יסיתו וידיחו את כלל ישראל המה וכל הנלוים אליהם גם הרומים להם (במקצת) כל שום וחניכא דאית להו. וז"ש שלש פתחים יש לגיהנם (הוא כח הס"א שהוא עונש הגיהנם בעצמו, שכר עבירה עבירה) א) במדבר כדמפרש ואזיל וידדו הם וכל אשר להם חיים שאולה הוא עדת קרח ורתן ואבירים ראשי בעלי המחלוקות וקורא אותם במדב"ד על שעושים הכל הפקד כמדב"ד ויפרצו כל גוד וחזוק הדת כנודע. ב) ב"ם, הוא ה"ם התלמוד דיעות בני אדם הלומדים גפ"ת ואגרות חכז"ל ובקרבם ימצא מינות ותורתם נעשה להם סם המות ר"ל כי מינות ודיעות נפסדות תופש במחשבה ובקרבם ישים ארבו להכחיש

דברי מהדורא רביעאה תורה תקנה

דברי חז"ל מפשוטן או לעקמם לדיעות נכזבות ח"ו ולכך קודאם בלשון י"ם ע"ש עמוקים מני י"ם. ועל זה קאמדינן שפיד רכתיב מבטן (פנימיות אשר בקרב האדם) שאול (שיש בו דכי שאול ומינות) שועתי (להושיעני ממחשבת און אלו ר"ל המה המחשבות זרות ודעות כנזכר) שמעת קולי. ג) בירושלים. רכתיב נאום ה' אשר אור לו בציון (ואת זה לעומת זה קראו שמותם עלי ארמות הקודש ציוני"ם כנודע) ותנו"ד (זה גיהנם כרודי"ש בגמרא בזה להלן) לו בירושלים (היינו ידיעות ההפכיים א' ובפרט הנסיון שדם הגאולה שלימה אשר שמה יקיימו ויחריבו עה"ק בעוה"ד) ה' יצילנו ויעזרנו. ואוד חרש על ציון תאיר. יושיענו ויגאלנו, במהרה בימינו אמן:

לא. א"י בדרך צחות קצת. אבל הוא האמת. כאשר נבאו חכו"ל כנזכר [שם בסוף סוטה ובפרק חלק ובסוף כתובות וכהנה במקומות רבות] את גודל הנסיונות ופיזור הנפש והמניעות והתנגדות שיעמיד הבע"ד (בסוף יומיא) נגר המאמינים ועובדי השם יתברך. וזהו שלשה פתחים יש לגיהנם (הס"א) כנ"ל. א) במדבר, היינו העזות ביושבי יבשה במדינותינו. ב) ב"ם, הוא מעבר לי"ם (אמעדיק"א) אשר שם הכסף. ושם ההפקדות בלב כל אחד ואחד מנעוריו מפעפע כארס עכנא עם גודל הכפידה ר"ל. ג) בירושלים. מעשי הציונים ותחבולותיהם (כנ"ל) ה' יצילנו מהם וממזימותיהם ומכל החושבים עלינו דעה תופר עצתם במהרה בימינו אמן: ועיין לעיל בזה אות טו"ב ולקמן מהדורא ה' אות כ"ד עיי"ש]:

לב. רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם וגו'. [תהלים קמ"ט ר'] ידוע כי נוהגים לסיים זה בקול זמר בעת התפלה ביום ברית מילה והשייכות זה לזה אומרים משום שנאמר "וחרב פיפיות בידם" ונוהגים לעשות האיזמל של מילה חודו משני צדדים על כן קראוהו "חרב פיפיות" ועדיין צריך תבלין והמשך מ"ש לפניו ולאחריו לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים ומה זה שייך המילה בגוים ובלאומים הא

תקפו דברי מהדורא רביעאה תורה

שמדברים דברי הוללות וסכלות אלא ודאי דהכונה רק לדבורים טובים כנ"ל:

סד. בפסחים [דף קי"ח ע"ב] מושיבי עקרת הבית [תהלים קי"ג] אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע שמוני בניך כחולדה זו הדרה בעיקרי בתים ופי' רשב"ם שמוני בניך מרוב חטאם בגלות. אמנם המהרש"א מ'אן בפירוש זה דהוי שפלות וגריעות לגבי ישראל דאם כן מהו הפירוש אם הבנים שמחה ע"כ פירש למעליותא דבני ישראל דמדמה לה לחולדה ובהאי לישראל אמרו בחולין [דף כ' ע"ב] מאי חולדה כחולדה הדרה בעיקרי בתים שהיא מכוסה וכו' עכ"ל המהרש"א ז"ל והנה פירוש לדבריו נראה כונתו דהיינו לשבח כי הקב"ה מושיבי עקרת הבית (היינו שמשפיע לבניו בגלות אבל בבחינת הסתר פנים כי כן נגזר מאתו יתברך ובפרט בגלות החל החשך והארוך הזה עם כל זה עוד ידו נטויה עלינו להחזיקנו ולהשפיע חסדו עלינו בסתר והיינו כחולד"ה דמכסי"א בעיקרי בתים שאין נראה התגלות כבוד מלכותו עלינו לעין כל [וגם יתאחד עם פירוש רשב"ם דבשביל עונותינו בגלות הוא זה דאם נשוב בתשובה ויתכפר עונותינו וכיון שעושים תשובה מיד נגאלים כמ"ש הרמב"ם [בהלכות תשובה] ולא יצטרך כביכול להשפיע בסתר ורק בגלוי יתגלה אלינו במהרה בימינו] אבל תכלית הבידורים והגלות והשפעה בסתר כדי להחזיקנו שנוכח עוד לגאולה שלימה שיהיה) אם הבנים שמחה. ומובן כנ"ל:

סה. רשומי דברים ממה שאמרתי ביום א' דר"ח אדר ב' תרפ"ז בסעודת סיום מסכת קדושין בישיבה רבתי הע"י. הנה סיום המסכת הלז הוא במתני' מצינו שקיים אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה שנאמר [בראשית כ"ו ה'] עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקתי ותורתי. והנה הכתובים שם בתורה קשה להבינם שהבטיח ליצחק אבינו כל הברכות האלו ואהיה עמך ואברכך

דברי מהדורא רביעאה תורה תקפו

וגו' והקיימותי את וגו' והרבתי את זרעך ככוכבי השמים וגו' עקב אשר שמע "אברהם" בקולי וגו' (כנזכר) משמע רק בזכות אברהם, וכי "אברהם" שמע בקולי ולא יצחק (ח"ו) ורק בזכות אברהם אתן כל הברכות האלו לבנו והלא לכאורה יצחק גדול מאברהם בזכותו שהוא מסר נפשו בעצמו ברצונו ופשט צוארו על גבי המזבח והא מקרא מלא דיבר הכתוב [איוב ב' ד'] עור בעד עור וכל אשר לו יתן בעד נפשו. והא קריבת נפשי גבך כדאמרינן [שבת פ"ט ע"ב] שאמר כן יצחק להקב"ה המצדיק לעתיד במהרה בימינו וגם הוא גדול בקדושתו שהוא בחינת עולה תמימה [ב"ד פס"ד, ג'] ואין חו"ל כדאי לו. מה שאין כן באברהם שהלך לחו"ל. (ב) וכן התוס' מסיים בזה בקדושין על דברי הש"ס אלא הכל לפי זכותו פירוש לפי מזלו (משום דהוי קשיא להו דהא זכות אינו המזל) וחיי בני ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזל [כדאמרינן במעור קטן דף כ"ח ע"א] עכל"ה וקשה לדבריהם דהא מכל מקום זכות אינו המזל וכמ"ש התוס' בשבת [דף קנ"ו ע"א] בר"ה אין מזל לישראל דמכל מקום על ידי זכות גדול נשתנה המזל (לשובה) הרי דב' ענינים הם המה הזכות והמזל, (וגם כן הוא על פי האריז"ל כמבואר בסידור בברכת ק"ש ובשאר דוכתי דהיכל הזכו"ת הוא גבור"ה ששם דנין הסנהדרין אלו לזכות ואלו לחובה) ואיך כתבו בזה בסיום קדושין כי זכותו היינו מזלו כנזכר. (ג) צ"ל מהו הזכות גדול שכתבו התוס' בשבת שם שמשנה המזל.

וי"ל ליישב כל זה דהנה אחד היה אברהם בעולמו ודודו שהכיר את בוראו יתברך שמו ומסר את נפשו במלחמותיו נגד כל העולם כולו שכפרו בהשם יתברך והוא הודיע אמונתו ואחדותו וזהו הגסיון היותר גדול ללחום עם כל העולם כולו ולסבול בעד השם יתברך כל אלו החרופים והגדופין וסכ"נ לאין שיעור וערך וכדאיתא במדרש רבה כי כאשר אמר לו הקב"ה לך לך מארצך וגו' ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה ובא לארץ ישראל ונעשה שם רעב וברח למצרים וגם שם נהיה רעב ואמרו כל האומות העולם כל מקום שבא המין הזה (שאינו מודה

תקפח דברי מהדורא רביעא תורה

בעבודה זרה שלהם וחולק עליהם) שם נהיתה צרה ורעב ד"ל וכל אלו הנסיונות נוראות אשר הסתיר פניו ממנו יתברך שמו ועם כל זה הוא עמד בכל עת ובכל שעה ללחום נגד כל העולם כולו ואיך יוכל לעמוד נגדם זהו מס"ג גדול שלא כדרך הטבע העולם אשר אין רוגמתו מה שאין כן שארי האבות הקדושים כגון יצחק שמסר נפשו ופשט צואדו על גבי המזבח ומס"ג בינו לבין קונו בכל יום ויום זהו אינו דבואת גדולה כל כך לגבי גדול קדושתו (בבחינת גבורה דעתיק) וכן יעקב אבינו שנאמר בו (בראשית כ"ה כ"ח) איש תם יושב אהלים של תודה ולישב וללמוד בביתו בד' אמות של הלכה גם בלתי לה' לברו נקל יותר כשאינו לוחם עם כל העולם כולו מבחוץ ע"כ נאמר שפיר דק באברהם אבינו שם במסכת נשכח ר"ף קנ"ו ע"א (כנ"ל) אמר אברהם לפני הקב"ה וכו' וכו' נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד א"ל צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל ועל זה כתבו התוס' שם שפיר דעל ידי זכות גדול משתנה המזל והיינו זכות גדול כמו זכותא דאברהם דמס"ג שלא כדרך הטבע ונגד כל העולם כולו וכמ"ש בראשונים כי מי שמתנהג בעבודת השם יתברך למעלה מן הטבע ומזלות ומערכת השמים כן כביכול השם יתברך מנהג עמו לטובה למעלה ממערכת השמים היינו למעלה מן הטבע וזהו אחד היה אברהם היותר נפלא בזה כנ"ל.

וּגַם י"ל עוד באופן כזה על פי מה שכתב המהרש"א בשבת כי זכות גדול היינו המזכה רבים עיי"ש וזהו העיקר דק באברהם (בראשית י"ב ה') את הנפש אשר עשו בחרן [ש"ר פל"ט י"ד] שהיה מגיד וכו' ע"כ שייך גבי אברהם זכות גדול כנוכח. וזהו י"ל גם בסיום קדושין בזה מ"ש התוס' על פידוש המתני' דהכל לפי זכותו היינו לפי מזלו כנ"ל כיון דהכל הולך אחר החתום בזה דמסיים באברהם אבינו ששמד כל התורה כולה וכו' כנ"ל היינו במס"ג כזה למעלה מן הטבע ובזכות גדול כזה נשתנה המזל (כנ"ל מתוס' שבת) ועל כן שפיר כתבו התוס' דהיינו זכות והיינו מזלו כיון דמיירי בזכות גדול כזה שאין המזל עדיף מיניה כנ"ל.

דברי מהדורא רביעאה תורה תקפט

וזהו המשך הכתובים שהעיר השם יתברך ליצחק אבינו והבטיחו על הממון והבנים וירושת הארץ אם כי היה חשש שמא יגרום החטא והקטרוג על בניו בפרט היכא דשכיח היזקא כיון שהוא היפך דרך הטבע כגון בהך שיליד בנים כיון שיצחק ורבקה עקר ועקרה היו כמבואר ברברי חז"ל (שהיה לו נשמת נוקבא ואינו מוליד) על כן הגיד רק עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' היינו בזכותיה ראברהם שנהג עבודתו במס"נ חוץ לסבע נגר כל העולם כולו ע"כ בזכותו יתנהג עם בניו גם כן למעלה מן הטבע והכל לטובה, וכן אנחנו בישיבתנו ישיבה דבתי הע"י אשר בעה"י לא נראה כבושם הזה ברודנו ובפרט במדינתנו בהתמדתם וידיעתם ורבים מהם מהתלמידים צעירי ימים בחסדי השם יתברך בקיאותם במסכת הזאת עם תוס' (שסיימנו עתה לטובה) כמו שבקיאין לומר אשרי יושבי ביתך וגו' ולעומת זה מעשי בע"ד אשר התגבר אשר אין לנו שום תמיכה (לבני עניים שמהם תצא תורה) לא מהציונים ולא מהמורחיים או האגודיים ודומיהן את כולם ישא הרוח רעה כי מרשעים יצא רשע ולא יזכו להיות להם חלק בתמיכת מפעל קדוש כזה אשר זהו שדיד לבית ה' ת"ת בדרך אבותינו זי"ע ושנוכה על ידי זה במהרה בימינו לביאת משיח צדקנו (ובישיבות אחרות יתניפום לכתות הג"ל ויקבלו מהם כסף תועפות והשפעתם) לא לבר זאת אלא עוד הרעו לנו מכל צד. ה' יצילנו ויעזורנו ב"כ שנוכל להתחזק על עמרנו בעד ה' ותורתו באמת. נגר כל אלו המשחיתים והמריעים ר"ל גם מפה (והארכתי בזה קצת בתוכחת מוסר על רבר החזקת הישיבה) ונוכל לשום לילות כימים כרצון חברינו יהי ה' עמנו ועמהם בכ"ע.

ובמ"ש (לעיל) כי אברהם אבינו אחר היה היותר נפלא אשר התחזק רק בעד ה' ותורתו בתקופת הימנותיה בלי שינוי בזמן ורצון כלל. וכן צריכין אנחנו להחזיק ולהתחזק בדרך אבותינו מעולם ובפרט לראש למאמינים (אברהם אבינו) צריך עכ"פ להגיע (במקצת) למעשה אבותי כגודע בשם הצדיקים ז"ל לעמוד במס"נ כעמוד הברזל חזקו

תקצ דברי מהדורא רביעאה תורה

ונתחזקה בתורת ה' כנ"ל ופירשתי בזה בש"ס ברכות [דף ר ע"ב] כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו והיינו בימינו כאשר ראו חורבן עולם בעוה"ר אשר המה קראוהו שלום העולם אשר זהו השלו"ם מספר עש"ו לאומות ארום ועשו בגוייהם ולאומת ישראל (בעוה"ר) אשר על ידי זה גרמו הערד אמונת ביאת גואל צדק במהרה בימינו אחרי המלחמה וגם נתפזרו ישראל המאמינים ונתרבו ונתחלקו מדינות שוכני הידאים שומרי התורה ונתגברו על ידי זה שונאי הדת הציונים דומיהם כנ"ל אשר יאמרו הניחו דרך אבותיכם ובואו עמנו בדרך וריעה חרשה ונפסדה ר"ל ואל תפצרו להתפלל עוד על ביאת גואל צדק במהרה בימינו רק העיקר לייסד קאלאניע"ן ולבנות (כלומר, להחריב) ארץ הקודש ולעשות בתי ספר שלא כדרך אבותינו רק נוטות לדרכי העמים ולשונותם. ופן יחרד לבנו ונתייאש מן הגאולה ח"ו על כן צריך להתחזק גם נגר כל העולם כולו (כמו שאמרו חז"ל בסוף סוטה ובפרק חלק ובשאר דוכתי שכן יהיה בסוף יומיא אלין הנסיון נגר פני הדור כפני כלב ר"ל) ביותר כנ"ל ולעשות העיקר רק כדרך אבותינו וגם להתאמץ בתורה ותפלה לקרב הגאולה ח"ש כל הקובע מקום (לכלי יוז ממוקמו ומאויי תפלתו ודעתו בהמבוקש להעולם) לתפלתו (כנוכר) אלקי אברהם (כנ"ל) בעזרו (כאשר עוד השם יתברך לאברהם אבינו כן יעזרו בזכותו הגדול במהרה בימינו).

והנה במ"ש בענין העבודה שצריך להיות במס"נ י"ל סמיכות המסכת הזאת נערץ סופה בתחלתה האשה נקנית בג' ררכים בכסף בשטר ובביאה. פירש"י נקנית לבעלה, (וכבר עמדו בזה המפרשים רמזו צ"ל לבעל"ה) וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל יש לדקדק רמזו הלשון קונ"ה את עצמה בגט וכו' הוול"ל יותר לשון ופטר"ת את עצמה משיעבודו אליו בגט ובמיתת הבעל. אולם י"ל רקאי לסמיכות סוף המסכת שנאמר באברהם אבינו וישמור משמרת מצותי חקתי ותורתי זהו תורה שבע"פ כדברי חז"ל בזה אפילו עירובי תבשילין תורה שבע"פ ויחד א"א

דברי מהדורא רביעאה תורה תקצא

את שני התורות שבכתב ושבע"פ ואת הכל במס"נ ממש כנ"ל והנה אמרו [אבות פ"א מ"ב] על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל הגמ"ח והנה בכס"ף (הוא צדקה גמ"ח) בשטר (זהו תור"ה ושני לוחות אבנים הוריד בידו במכתב וכו') ובביאה (זהו עבוד"ה ויחוד קוב"ה לייחוד לבבנו ונפשנו אליו יתברך שמו במס"נ ממש וזהו עבוד"ה שבלב זו תפלה כמו שאמרו חז"ל [כריש תענית] והיינו ק"ש ותפלה בסמיכות גאולה לתפלה שזהו היחוד וביא"ה בשלימות דמשעבדה נפשה לגבי בעלה יתברך שמו. ולזה) האשה (כנסת ישראל) נקנית (לבעלה, הידוע יתברך שמו) וקונה את עצמה (אבל, אם רצונה ומאויי' רק לקנין עצמה היינו לטובת עצמ'ו הוא דורש אז הוי נכמ"ש החוכת הלבבות) כמו עובד עבודה זרה שעובד את עצמו ופודש [ח"ו] מהשם יתברך, וקונה ענין תאריי וגשמיי רק לעצמה כנ"ל וכיון שעובד את בני אדם היינו עצמו נמצא כמ"ש [הושע ב'] והסירותי את שמות הבעל"ם מפיה ולא יזכרו עוד בשמם רק ותקראו לי אישי ולא תקרא לי עוד בעל"י היינו יען שהלכו אחרי זנונים בחינת עבודה זרה על כן נקרא בעל"ם וזהו לא יזכר עוד ע"כ כשמדבק את עצמו בבחינת בעלים לטובת עצמ'ו כנ"ל בבחינת קונה את עצמו הוא בבחינת) בגט (שמתגרש מדביקות השם יתברך כמ"ש איה ספר כריתות אמכם וגו' כי בעוונותיכם נמכרתם וגו' כי בעצמנו אנו נמכרים בעוה"ד אשר עשינו מחיצה ביננו לבין אבינו שבשמים נוכמ"ש בזה בארוכה בחי שער יששכר מאמר יום הקדוש לערב יום הכיפורים קודם כל נדרין והלכנו אחרי הבעלים כנוכר. וז"ש) ובמיתת הבעל (שמדבקים א"ע לבטח ולעבוד בן אדם אשר ימות והוא במיתת הבעל) מה שאין כן כשמדבקים את עצמם בהקב"ה שהוא חי וקיים לעולמי עד.

ובזה שאמרנו מענין מזלא עילאה גרם בבחינת אין מזל לישראל שפירשו הראשונים ז"ל אי"ן (בחינת "אין". הוא) מזל לישראל כנודע. י"ל מענינא דיומא בזה היום ר"ח אדר שני שהוא למעלה מהי"ב מזלות (שאינ מזל י"ג במערכות שמים וכוכביהם) וכמבואר ביע"ד ובני

תקצב דברי מהדורא רביעאה תורה

יששכר וגם כתבנו מזה בעה"י בחי' שער יששכר ע"כ החדש הזה מסוגל לטובה שנוכה לעלות בכח התורה למעלה מן המזל הטבעי ויריק עלינו יתברך שמו ממזל עילאה למזל תתאה (והוא בסוד העיבור א' שבין וא"ו י"ג מכילין דרחמי. ועיין בתפארת בנים לאמור"ר זי"ע עה"ת והמועדים לחדש אדר ב') שפע הצלחה וישועה וביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן:

סו. הנה לגודל מעלת תהלות קדושת אמת של רבותינו חכז"ל חכמי הש"ס והזוה"ק ואחריהם כל ישרי לב קדושי עליון הפוסקים והאריז"ל והבעש"ט ותלמידיהם הבאים אחריהם זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אשר צפו בחכמתם ורוח קדשם משמי שמים עד לארץ שבארצות התחתונה בכל עניניה ותכונותיה וכאשר ביארתי בעה"י בחי' מנח"א נחלק ה' ס"י ג' בכת"י מדברי חז"ל במקומות רבות לאין מספר כי רוה"ק לא בטלה (ובפרט אצל רבותינו הקדושים הנ"ל) והנה כבר כתבתי מזה בחי' דברי תורה נמה"ק אות ס"ב ס"ג לענין רפואת הרענגטע"ן שטראהלע"ן איך הוא מבואר ומפורש בזה"ק [פרשת תרומה] עיי"ש בדברי תורה. וגם איך נמצא בדברי חז"ל כמה מדברים המתחדשים אשר המה בס' מתפארים. כי הם חדשים לבקרים. ובאמת נמצאו בדברי חז"ל מבוארים. וגם עיין בזה בשו"ת מנחת אלעזר [נחלק ג' סימן כ"ה] [וגם הרי מזה הוכחות אמיתיות קדמות ספר הזוה"ק כמו שביארנו בדברי תורה שם נמה"ק אות ס"א] עיי"ש כי זולת רוה"ק אמיתי איך ידעו זאת מקודם והזוה"ק נרפס טרם נתהוו הדברים האלו בידעת חכמי העמים (גם בכח) בזה כנודע]. והענין הרענגטע"ן שטראהלע"ן כנ"ל הנה העתיקו מזה (מדברינו בדברי תורה) כעת בספריהם מהאקאדעמ"ע בעיר קראקא (בלשון פולאני"ת) וסיימו שם מוריהם בחכמתם כי לא יוכלו להאמין או להבין איך ידעו בדורו של רשב"י ותלמידיו מכח זה של הרענגטע"ן ותשובה זו ראויה למי שאמדה (כמ"ש נחזקאל מ"ד ד') כי כל הגויים ערלי לב וערלי בשר) ולא יוכלו

תרצו דברי מהדורא חמישאה תורה

נחמדים ששמע בילדותו מפי הגאון בעל ברכת רצ"ה הנ"ל ואכמ"ל)
ידידותו"ט באהבה:

כג. אל תביאני רגל גאווה ויד רשעים אל תנרני, [נהלים ל"ח] י"ל
עפימ"ש בספרים הק' מכמה צדיקים קדושי עליון זי"ע
שהיה דרכם לדבר גדולות ולהתפאר עצמם והטעם ידוע יען כי היה לבם
נשבר לאלף שבדים מפני הרדיפות (שונאי חנם ומקנאתם) שעשו להם
וע"כ יראו מפני העצבות ח"ו שלא יפלו לזאת חפצו במדת ויגבה לבו
וגו' עכ"פ בריבורם כרי שיוכלו להתחזק כמובן אבל ברצונם היה שלא
יצטרכו לזה היינו שלא יחלישו דעתם ועל ידי זה לא יצטרכו להתפאר
א"ע כנזכר ח"ש אל תביאני רגל גאווה (שלא אצטרך להתפאר א"ע אם
כי הוא לצורך עבודה, עכ"פ הוא בכלל "רגל גאווה" ויותר טוב דרך
ענוה ושלא אצטרך לדרך הנזכר, ע"י שיהיה) ויד רשעים אל תנרני שלא
ירפוני הרשעים (ואו יוכל לאחוז צדיק ודכו במדת ענוה) כנזכר:

כד. א"ר יוחנן שלשה מנוחלי עולם הבא הדר בארץ ישראל והמגדל
בניו לת"ת והמבריל על היין במוצאי שבתות, מאי היא
רמשייר מקירושא לאבדלתא עכ"ל הגמ', [פסחים ק"ג ע"א] וי"ל (ע"ד
צחות, והוא באמת רברי חכו"ל צחצחות, מאשר ראו ברוח קדשם עד
סוף כל הדורות, ובפרט מאשר יהיה בסוף יומיא הדור האחרון הלו כאשר
נבאו ברוח קדשם על הימים האלו חמן הלו בדבריהם בפרק חלק ובסוף
סוטה ומסכת כתובות וכתנה) כי הדירה שם בארץ ישראל הוא כעת סכנת
נפש כמשמעו בין כל המפלגות השונות (בעלי הישו"ב כלומר מתריבי
ארץ ישראל מקדושתה) אבל אמונת ישוב ארץ ישראל ועבודה בקודש
שם הראייה ותיקון הדת על זה תיקנו מדבמבה"נ זי"ע כאשר הורו לנו
רבתינו זי"ע הנחוצה לקרוב ביאת גואל צדק ב"ב, ואחכה לו בכל יום
שיבא, מאן דכר שמיה בעיד ה' שמה (בעוה"ד) ובפרט גידול בנים שם
על טהרת הקודש דרך אבותינו ברוח ישראל סבא בתמונתו בפנימיותו

דברי מהדורא חמישאה תורה תרצו

ותבניתו בצורתו, הוא היותר קשה, ולהפירם שם מדעת נפסדים של הצעירי"ם ידקרו שם כל שם וחניכא ראית להו הוא כמעט אחד מני אלף אשר ימלט מהם מדעות נכזבות של אנשי המפלגות אשר יקוננו שמה באה"ק כעת, וז"ש שלשה המה נוחלי עולם הבא (שלשה הבאים בזה יחדיו כאחד והמה נוחלי עולם הבא, ומעולם הזה מאן דכר שמיה, אחרי כי יצטרכו בעל כרחם ללחום מלחמות קשות על ככה שם. ואין חיי מנוחת עולם הזה) הדר בארץ ישראל (כנזכר) ומגדל בניו לת"ת (לבר, בדרך שקבלנו התוה"ק מאבותינו זי"ע) והמברי"ל על היי"ן (שנקרא בחינת בינ"ה להבין דבר מתוך דבר איך צריכין להברי"ל את עצמו מאנשי און התועים הטועים ומסעים האלו בריעותיהם) במוצאי שבתות (כי בימי שבתות ויו"ט בהיותן עוד המיעוט המצוי שמה מתפללים בביהמ"ד במנהג אבותיהם ירמה להם כי עוד יחיו ברוד הקרום, אבל במוצאי שבתות, וי אבדה נפש ובימי המעשה כאשר ילכו ברחובות, יבאו כל החובות, מאנשי אובות, ויודעוני המינות משולבות, על כן צריך להבדיל מהם כנזכר ואמרו"ל) מאי היא, דמשייר בלבו מקירושא (ורשבת הנשאר עוד בלבו ברגש קרושת השבת המודשה לו מאבותיו הטובים ורבותיו) לאבדלתא (לידע להבדי"ל מאנשי מדמה ופועלי און הג"ל בכל ימי המעשה ופעולות אדם) כנ"ל, ה' ירחמנו ויגאלנו בב"א: [ועיין לעיל בר"ת מהדורא ד' אות טו"ב ל"א ול"ב ועוד בכמה דוכתי ברכינו בעה"ן]:

כה. בזוה"ק פרשת משפטים [דף קכ"ד ע"א] זימנא חדא סליקו ישראל למחג חגא ואתערבו עובדי ע"ז בהדיהו וכו' אתו שאילו לר' המנונא סבא אמר להו חמיתון סימנא וכו' כו' אשגחו בהו רכלא מברכין ואינן לא בריכו וכו' ברקי ואשכחו דאינן עכו"ם וקסלי להון וכו' עכ"ל הזוה"ק. והנה יפלא לכאורה אם נאמר שזהו רב המנונא שלמד לפני רב עיין תוס' עירובין [דף ס"ג ע"א] ואיך הוא היה בזמן ביהמ"ק שעלו לרגל ואכל מהקרבנות שאכלו ישראל גם בירושלים עיה"ק וכנראה בזוה"ק המוזכר סתם זהו רב המנונא סבא חברו של רשב"י

דברי מהדורא חמישאה תורה תשיג

סופר נזרקד בהעתק או בדפוס הוזהר, תיבת "קדמאה" בזה. שוב העידוני לפי מה שכתבנו בזה לעיל [אות כ"ה] שהיה רב המנונא אחד בזמן הבית ונפטר עוד הרבה קודם רשב"י אחד שהאריך בשנים טובא כנ"ל ע"ז שפיד י"ל דעל זה היה כונת רב דאמר רב המנונא קדמאה ואתי שפיד:

מד. בזוה"ק תצוה [דף קפ"א ע"ב] אמר קוב"ה לדניאל [דניאל י"ב] ואתה לך לקץ, א"ל לאן קץ לקץ הימים או לקץ הימין עד דאמר ליה לקץ הימין וכו' עיי"ש עוד דמבדר דקץ הימים הוא מצד הסט"א משא"כ קץ הימין מסיטרא דקדושה, והענין י"ל דהנה המתחדשים בימינו כל המפלגות שוות ד"ל וכל שום וחניכא דאית ליה (גם האגודיסטע"ן בכלל) המה יחפרו חתירות להכחיש מלב בני ישראל אמונת ביאת גואל צדק במהרה בימינו על ידי נס בביאת אליהו ומשיח ובנין בית המקדש בנוי מן השמים וכהנה וכמו שביארתי בחי' עולת תמיד וכן בכמה דוכתי בשארי חיבורינו בעה"י, וידצו רק בקאלאניע"ס בארץ הקודש ויחשבו לעשות תיקון (היינו חורבן) עולם לפי רוח העת והימים וזהו תכלית הגאולה לפי דעתם הנכונה והנבערה, וז"ש ששאל דניאל על הגאולה אם יהיה לקץ הימים (ח"ו) לפי רוח הזמן והימים ובדרך הטבע, או לקץ הימין והשיבוהו מן השמים כי כן תהיה בקץ "הימין" שהוא מצד חס"ד ימ"ן ומקבץ נדחי עמו ישראל, הכונה בסידור נדח"י בגי' חס"ד שעל ידי זה תהיה הגאולה במהרה בימינו בחסדו יתברך שמו עיי"ש ואפילו שלא על ידי מעשינו וזכותנו מה שאין כן קץ הימ"ם (כפי הצייטגייס"ט, לפי רוח הימים אשר יכנהו בל"א) הוא מצד הסט"א (כנזכר מזוה"ק בזה) ועל זה הבטיחוהו שתהיה הגאולה בקץ הימ"ן כנזכר:

מה. בשיר השירים [ג' ד'] כמעט שעברתי מדם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחותי ולא ארפנו עד שהביאותיו אל בית אמי ואל חדר הורתי, עי' ברברי המקובלים ובפרט בספר שפע טל [שער ר' בסוד הצמצום בסוד המחזות פ"א] בסוד מלכות הממלכת והמושלת

דברי מהדורא שתיתאה תורה תשפג

דברים ת'ה ע'בודה ג'מילת הם גם בלתי כונה האמתיות מהני ובפרט בדיעבד, משא"כ בהג' דברים א'מת ד'ין שלום ר"ת דש"א צריכין שמירה יתירה שלא להונות את עצמו ואת אחרים כי אם ילכו באלו הג' דברים בדרך שקר אינם כלום היינו אמ"ת כי אם ילכו בדרך עקלתון ושקר אינו אמ"ת כלום רק שקר, וכן ד"ן המכריע ושופט עם מי הדי"ן נוטה ואתו האמת בצדק, ואם יעשה הדין בשוא ושקר הרי אינו ד"ן. וכן שלום"ם אשר הדרך מעולם ובפרט עתה בדורנו בעוה"ר כל התבולות שקר ומרמה וכל המחלוקות אשר יתפוש איש בכנף רעהו לגזלו או יפרוש מכמורת רשת הכין לפעמי תבירו ויאמר כי אך שלום הוא מבקש לחלק עמו ועל ידי זה באים כל המחלוקות ותבולות מרמה לחתור חתירות תחת רעהו במעטה השלום"ם ע"כ ע"ז צריכין רחמי שמים לבקש לכרין באמת אל האמת והדין והשלום כי זולת זה אינם כלום כנ"ל בנאות דש"א (ר"ת א'מת ד'ין שלום) ירביצני על מי מנוחות ינהלני נפשי ישובב יתני במעגלי צדק למען שמו שלא להטות באלו השלשה כנ"ל מדרך הראוי יתנו במעגלי צדק בזה נעין מ"ש בזה כשיני אופן קצת כמאמר הלכותות (בחמשה מאמרות) אות י"ג ובד"ת מהדורא ב' אות ל' בסופו:

טז. רשעים אפילו על פתחו של גיהנם אינם חוזרים בתשובה [עירובין י"ט ע"א] וידוע קושית העולם דמה שייך גם אם היו חוזרין בתשובה על פתחו של גיהנם וכי מהני עוד הלא אין להם עוד שם בחידה בעולם העליון כי על כן לא יוכלו לשוב רק בעולם הזה אפילו שעה מועטת קודם מיתתן כמ"ש הרמב"ם ז"ל. אולם בדרך רמז וצחות, אמנם כן הוא מקיים באמת, בימינו, ועל זה נבאו חכמינו כי שם (באותו דף ועמוד) אמרין ג' פתחים יש לגיהנם אחד במדבר ואחד בים ואחד בירשלים עפ"מש"כ כבר נעין בדברינו בד"ת מהדורא ד' אות ל' ל"א רמז הענין של פתחי"ם אלו לגיהנם להחטיא בני אדם. א) במדבר היינו הפקר כמדבר המה הקאמוניסטע"ן (באלשעוויקע"ן) שהמה הפקר וכופרים הכל ר"ל שלית דין ולית דיין וכל ממוני והון בני אדם הוא

תשפד דברי מהדורא שתיתאה תורה

הפקד כמדבר להם כיס אחד לכולם לפי שיטתם. ב) בים, היינו אמעריק"א בחילול שבת רובם ככולם בעוה"ר וסתם ים הוא ים אוקיינוס וכנודע בפוסקים והוא מעבד לים אוקיינוס. ג) בירושלים המה הציונים ודעימיהו כל הקאלאניסטע"ן וכ"ז מקרים בררא בתראה הלז, ח"ש בזה דהרשעים האלו אפילו בפתח"ן של גיהנם היינו בהג' פתחי"ם של גיהנם המבוארים שם להלן נחשבו לעיל, במדבר ז'הקאמוניסטע"ן) כשא' כבר טעם טעם מינות שלהם גם אם ברח מקרבם ומארצם יען שאין לו פרנסה כי כל מנהיגיהם רק לגדמיי' דעבדי מלבד שנאת היהודים שיש גם בינותם כנודע עתה במדינות סאויע"ס עכ"ז אינו שונא להם והמינות וההפקרות נשאר מפעפע בקרבו ואינו חוזר בתשובה, וגם ב) בים היינו אמעריקא וגם כששב משם ערום וריק בלי פרוטה מחמת צוק העתים גם שמה והרבה עשירים ידרו מנכסיהם ואין למצוא עבודה אפילו על ידי חילול שבת נראה כי אפילו חילול שבת לא יועיל להמציא פרנסתו גם שם עכ"ז אינו חוזר בתשובה וההדגל לחלל שבת גם בביתו וגם חפץ לחזור לשם ג) בירושלים היינו הציונים וכתות ענפיהם בכח המאנדא"ט של בעל פעור (באלפ"ד) באשר עתה ראו סופם כי היה רק חלום רע אשר הוליכו אותם ממשלת אנגליה שולל ולא הועילו כל בקשתינו ואזהרותינו להם שלא לילך לשם בדרך הקאלאניע"ן מהמאנדא"ט שלהם וכמ"ש בעולת תמיד ועוד בחבורינו בשם רבותינו ז"ע, וגם עתה כאשר חזרו המלוכה הנ"ל מכל זכות המדומה הנ"ל עכ"ז אינם חוזרים בתשובה לשוב מדעה הנפסדה הזאת לחזור לתורת ה' ומצותיו ולהאמין ולחכות בביאת גואל צדק ב"ב באמת. כי כל באיה לא ישובון ונבאו לנו חכו"ל מה שיהיה באחרית הימים האלו ה' יצילנו ויגאלנו ב"ב:

טו"ב. בש"ס חולין נ"ה ד' ע"ב] דמושל מקשיב על דבר שקר כל משרתיו רשעים (כראיתא בקרא במשלי) הה"ר מושל מקשיב על דבר אמת כל משרתיו צדיקים ע"כ יהושפט בעל כרחו כל משרתיו צדיקים עיי"ש. וקשה טובא דהרי אין זה מוכרח כלל דהא מצינו

דברי מהדורא שתיתאה תורה תשצג

מאומה כנזכר. ה' יעזרנו ויוסיף לנו שנות חיים לתורתו ועבודתו ומע"ס
עד ביאת גואל צדק ב"ב [נעיין לקמן אות ל"ה]:

כה. אעתיק קצת ממ"ש בתוכחת מוסר לאנ"ש מחכמי ירושלים
עיה"ק תובב"א. הנה מכתבכם הגיעוני ומה שרצה
(עם כל אנ"ש הת"ח ויר"א הקנאים בעיה"ק תובב"א) לשמוע חור"ד העניה
מהו, אחרי מפלת זכות (או חובת) הבע"ל-פעו"ר בענין ישוב הארץ. הנה
אמרתי זה מקרוב בעה"י במקהלות רב ע"ד הגמ' בעידובין [דף י"ט ע"א]
רשעים אפילו על פתחו של גיהנם אינם חוזרים בתשובה [מה שנכתב
בזה כבר לעיל אות ט"ז עיי"ש] ועתה אליכם אישים אקרא, אחיי ורעיי
אהוביי וידידי הקנאים ת"ח ויראים השרירים אשר ה' קורא בעיה"ק
תובב"א הנה זהו השלישי (הנסיון הפתח של גיהנם בירושלים) הכי נכבד
וכבדה חטאתם זהו האחר הנחשב בזה האם לא ראיתם העלה נרף אשר
הוציאו האג"י זה מקרוב אחרי נפילת הבע"ל פעו"ר ונכלותיו מתחלה ועד
עתה כנ"ל ורשעים הנ"ל אינם חוזרים בתשובה רק בעבודת הפועל יחפצו
ובין שורה לשורה מבתוך השורות (הטמאות) כל הציונות ועבודתם טמון
בתוכם, אי להם ואוי לנפשותם. ויחשבו עוד להתעות לבות בני ישראל
הכשרים ולהוציא ממון לעבודת הפועל שלהם (שלהר"מ), ועד מתי אתם
מחשים האם אינכם בכלל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה כשארו"ל
[שבת דף נ"ד ע"ב] ה' יצילנו מעונש החמור ד"ל, וכבר ביארנו [בד"ת ח"ב
אות צ"ו] כי תיבת "למחות" היינו רק פראטעסטיצע"ן כמו מתאה בחזקת
הבתים בתוך הג' שנים גם אם השדה עומד ביד חומסיו עדיין, אבל
מרשתקו רבנן ש"מ דניתא להו חלילה.

ותאמינו לי באמת כי אהבתי כ"כ את אה"ק תוב"א ובפרט אתכם
מאהביי אנ"ש הקנאים לה' ותורתו ואמונתו אהבה בכלות
הנפש והי"ג ימים שהייתי בארץ הקודש בעה"י [כנגד הי"ג שנה שהיה
רשב"י ור"א בנו זי"ע במערה כדאמרינן בשבת [דף ל"ג ע"ב] ובנסיגות

תשצד דברי מהדורא שתיתאה תורה

בדור האחרון הלז יום לשנה בחסדו יתברך שמו יחשב לטובה ואכמ"ל] חקוקים בזכרוננו בעה"י עד ביאת גואל צדק ב"ב ועד בכלל גם בלילה לא שכב לבי מחדרת קודש כאלו הייתי שוכב בביהכ"נ ובתוך הארון הקודש, ע"כ אציע לפניכם איזה דברים אשר יהיו לפניכם ובתוך לבכם למען תדעו להשמר ולהזהר ביותר.

א) **נודעו** דברי הפמ"ג או"ח [סימן תקס"א א"א ס"ק א'] [ומובא גם בדברינו בעולת תמיד] בשם הגה"ק הר' גרשון קיטיווער ז"ל גיסו של רבינו הקדוש הבעש"ט ז"ל כשבא לירושלים, בראותי כל עיר (בגשמיותה) על תילה בנוי' ועיר האלקים (בעד ה' ותורתו, החלק הזה) מושפלת עד שאול תחתיה, עד שתרחם עליה יתברך שמו, ב"ב ואידך פירושא זיל גמור ומובן לכל בר דיעה.

ב) **סיפרו** לנו זקינונו בשם הגה"ק משיפטייוקע ז"ל בבואו לארץ הקודש הגיד (בדרך משל ומליצה) וסיפר הן בנסעי לאה"ק אמרתי להבע"ד טרם נסיעתי מסטאמבול על הספינה בילע"ט של נסיעה עולה לסך רב אמרתי לו בחר לך אחד משני אופנים או אתה תסע לאה"ק ואני אשאר בחו"ל ויהיה לי טוב בלעדך בחו"ל, או אתה תשאר בחו"ל ואני לבדי אסע לאה"ק כי לשלם שני בילעטי"ן בעד שנינו אין לי ממון ולא כת, ובחר לו לישאר בחו"ל ואני לבדי אסע לאה"ק וזהו בודאי טוב מאוד ושמחתי בנסיעתי על הספינה ובבאי לאה"ק מיד על הנמל ראיתי להבע"ד עומד שמה וצעקתי מכאב לבי מה אתה עושה פה הלא הנחתך בסטאמבול ואמרת שתשאר שמה והייתי בעיניו כמתעתע, ויען ויאמר אתה תשאלני מה אני אעשה פה (אחד בא לגור וגו') הלא בכאן אני רר בקביעות דירתי, ומ"ש שדיברת עם אחד כתמונתי בסטאמבול, זהו היה בודאי שלוחי בחו"ל, עכד"ה.

ג) **ומה** עמקו דחו"ל ובפרט תלמידי הבעש"ט זי"ע כי דבריו מבוארים בפירוש בעשרה מאמרות להדמ"ע מפאנו זי"ע [נאמר חקור דין

דברי מהדורא שתיתאה תורה תשצה

ח"ב פ"ז עה"כ [זכריה ג' ב'] יגעד ה' בך השטן ויגעד ה' בך הבוחר בירושלים שלפ"ד המפורשים מלת הבוחר מחוברת עם ה' כאלו כתיב ויגעד ה' הבוחר בירושלים בך והוא רוחק שמלבר שצדיכין לומר שהמקרא מסודס יקשה גם כן לתואר הבוחר בירושלים לכאן, ועל כן נראה להרב (הדמ"ע מפאנו) לחברו כפשוטו והכונה יגעד ה' בך השטן להתגבר כנגד הצדיקים אנשי ירושלים וכו' עכ"ל היר יהורא, ובפנים כתב שם בזה"ל שזה פשט אמיתי נכון וברור עיי"ש והרי זה מפורש כדברי הרב הנ"ל שהבע"ד ברר לו מקום מושבו בירושלים הנ"ל, ה' יצילנו ויגאלנו ב"ב.

ה) עור אשים פני מעט אל הקדושים המקובלים מגדולי הספרדים וז"ל בספר אמת ליעקב [מערכת ק' אות ל"ה] באמצע הדבור מזה וז"ל וז"ס הכתוב [ירמיה ל"ב ל"א] כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת כי הקליפה היא על אפו ועל חמתו של הקב"ה וז"ש הכתוב [יחזקאל ה'] ואת ירושלים בתוך הגויים שמתיה למקום ביהמ"ק במקום אמצעי של ירושלים וכו' כו' ולכן עתה שחרב ביהמ"ק וגברה הקלי' אנחנו רואים בחוש הראות ריש בארץ ישראל תגבורת הקלי' מאוד ובפרט בירושלים עיה"ק ואני רדקתי בזה מאוד וראיתי וכו' כו' והיינו טעמא כיון דמקום אחותם הוא בזה המקום יש להם כח גדול ואינם רוצים להניח בני אדם שעל ידי מעשיהם ולימודיהם עושים להם ביטול, יהי רצון שהקב"ה יעביר ממשלת זדון מן הארץ והיה ה' למלך על כל הארץ עכ"ל עיי"ש.

ועתה שימו לבבכם לכל הדברים האלו ארבעה ראשים, מחכמי חרשים, ונבוני לחשים, המה הקדושים, אראלים ותרשישים, כי את זה לעומת זה עשה האלקים וצריכין בירושלים להתגבר ביותר ולהתחזק ביתר שאת ועוז של תורה ועל ידי זה נצא בקרוב מאפילה לאורה אתם מהתם ואנחנו מהכא יהיה ה' עמנו ויחזקנו ויאמצנו בכ"ע יוסיף אומץ ושוכט"ס ואת אשר בכחי בעה"י בודאי אעשה וכו' וחזקו ואמצו וזכרו זאת המעצבה ביטול מעות רמבה"נ ע"י כל מפלגות האלו והאגודי"ם בתוכם ובצביעותם

תשצו דברי מהדורא שתיתאה תורה

המה הרעו לנו יותר בזה מכל רשעי ארץ האלו וכאשר ראינו כשלונם לאחרים וחורבנו בין בארץ ובין בחו"ל ונא לעמוד בגדר ובפרץ בכל פינה ופינה וכו' (והארכתי קצת בדברים פרטים הנחוצים) נא ירחם ה' על עמו ועל ארצו ויקנא לשמו ואמונת תורתו וב"ב יגאלנו גאולת עולם בביאג"צ ושוכט"ס:

כו. מ"ש דוד מלכנו [תהלים קט"ז ט"ז] אני עבדך בן אמתך. ולא קאמר בן עבדך על זכות אביו ישי שהוא מת בעטיו של נחש שלא היה בו שום חטא כדאמרינן [ב"ב דף י"ז ע"א]. וי"ל דהנה לכאורה קשה איך שייך לומר על בני אדם שמת בעטיו של נחש היינו שלא היה בו שום חטא והא כתיב [קהל ד-כ"ז] כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא אלא ודאי דהוא כמ"ש בספרים דהיינו אשר יעשה טו"ב (דייקא דהוא מ"ע) ולא יחטא (בזה, היינו חסרון שלימתו לפי ערך הנעבד יתברך שמו כי איך יכולין ובפרט בשר ודם לעשות זאת לעבדו בשלימות) אמנם שמירת הל"ת הוא אפשר לצדיק ליהדר (כי באמת החסאים אשר נאמרו על האבות או על משה רבינו וכהנה מי יתגנו שיהיה לנו זכיות כמותם כגודע וכתבנו מזה במק"א) והנה בנשים העיקר הוא השמירת הל"ת כי מ"ע שהזמן גרמא כגון קריאת שמע ותפלה (רק תפלה אחת לצורכה כמ"ש הרמב"ם) אינה מחייבת וכיוצא ואם כן שפיר היה ברור אצלו יותר זכות אמו בצדקתה (שזכתה לבן כזה דוד משיח אלקי יעקב) בשמירת הל"ת כנזכר מה שאין כן באביו שמחוייב במצות עשה מי יצדק לפניו יתברך שמו לצאת י"ח כראוי כי אין אדם צדיק בארץ (כפי' הנ"ל) ע"כ הזכיר יותר בלשון אמתך כנזכר.

אמנם שלמה המלך (בנו) הזכיר רק [נדה"ב ר' מ"ב] זכרה לחסדי דוד עבדך ולא הזכיר זכות אמו בת שבע הנודעה בגודל צדקתה וחכמתה (וגם לפי"ד שונאי דוד אשר ח"ו דוד חטא במעשה דבת שבע מ"מ היא היתה קרקע עולם וכידוע מדברי התוספות בסנהדרין [ע"ה ע"ב]

דברי מהדורא שתיתאה תורה תתמט

השמעתתא (להבין העומק בפלפול והלכה) שאני. ועל זה אמרו חכ"ל [אבות פ"ו] אין לך בן חורין (מדביקות השם יתברך) אלא מי שעסק בתורה עוס"ק דייקא בעומק העיון על פי דברי הס"ז ועיי"ש לעיל בר"ת מ"ש בשם הגה"ק הר"ד שמעלקא זי"ע מנ"ש וזקיני הגה"ק מהרמ"ל מסאסוב זי"ע שנהגו בעת השיעור וזהו החילוק בין רביקות להשם יתברך בעת המצוה ותביבתה ולא חיישינן שיפול מידו כיון שמחשבה חרא היא וכנ"ל מה שאין כן במחשבת עיון שמעתתא שהוא משוטט בענינים רבים בזה ופטור או על ידי זה אפילו מהרביקות כנ"ל על כן חיישינן שמא יפול מידו הלולב ומשגרו לביתו כנזכר:

פב. אעתיק בזה מ"ש לידירי הדב וכו' מה שהרפס (בתוככי

ירושלים עיה"ק תובב"א) מכתב תשובתי (בשם

דברי האיגרת) ע"ד האגודה, הנה החסדתם הרבה דברים נחוצים באמצע האגודות התשובה ובאיזה מהם דנתי אתכם לכף זכות כי ידאתם מפני בקורת הממשלה להזכיר את שם ראש רבני המשדר (קו"ק) הגודע בכפידתו בספרי מידוס שלו הטמאים, ובתועבות ומרמה של המינים מלאים, כי ידאתם מפני הבקורת ומשפטי הממשלה שם, אשר הוא (בעון הדוד) שודר ופוסע על ראשי עם קודש, בכחם. על כן כמה דברים שנשמטו ברפוס מכם אשר לא היו צדיכים להחסידים על כל פנים אעתיקם בזה בעה"י כי לא אירא ולא איחת דק מפניו יתברך שמו ויתעלה ולמען כבוד שמו אמונתו ותודתו.

הנה בסוף אות ג' אודות מ"ש שנתרוקנו הבתי מדרשים

בקאנגרעס-פוילען (אשר עיני דאו ולא זר) מבחורים המפלפלים

ועוסקים בגפ"ת בראותם שאין התכלית מזה רק מהמטיפים והמתעניינים והתעמולות לצורך "האגודה" בלשונם ודרכם של הציונים וכו' כו' עיי"ש ושם היה כתוב סעיף ב' ועל ידי זה תיקנו (או באמת קלקלו) האגודיים ללמוד בכל יום דף היומי (אשר קראו לו וברו מלבם תתבולה ותעמולה

תתנ דברי מהדורא שתיתאה תורה

זו) במקום עיון גפ"ת ומי שמרגיש טעם חכמת התורה ועיון לימוד הגמרא
יבין וידע איך הוא טיפשות וצחוק מכאיב, וביטול התורה, כי איך יוכל
ללמוד בכל יום דף המסיים כמעט כולם באמצע הענין בסוף העמוד ב'
כמו בתיבות ואי תימא, או אי הכי וכיוצא יפסיקו ויאמרו יתגדל ויתקדש
וכו', וא"ת שילמדו עד דסליק ענינא הלא ימשכו "מדף היומי" ויתקלקלו
החשבונות ולוחות שלהם לכל דף דבר יום ביומו ובעוד איזה ימים יתבטל
בע"כ החשבון מהדף שלם כנזכר בלוחות לכל יום דף שלו. אלא ודאי
דכל זה מדרכי הבליהם המפסיקים לדפים הקוטפים מלו"ח עלי שיח, ועל
כן תפוג טעמה של תורה וריח החיוני של טעם שכל לימוד הגמרא (ועיין
בספר אגלי טל להגה"צ מסאכאטשוב זצ"ל [בהקדמה] כי גם המתהנים
מטעם פלפול הגמ' ומפורשים התענוג הזה הוא גם כן בכלל לימוד לשמה
עיי"ש) כנזכר ולא בד' המס' ומפסיק בכל יום באמצע ענינא בלי פירוש
וקישור הלשון ברעת הלומד והבנתו, ועוד הארכתי בזה בתשו' למק"א
בביטול דעת הבליהם גם בזה וכל זה עשו לעזר עיני חכמים ולסלף דברי
צדיקים המאמינים לתומם בשטחיות הענין ולא יתחקו בעומק תכלית
הדברים ובהתחברם לאגודתם ממילא יתפשו ח"ו בהרבה ענינים חמורים
היותר גדולים ועומדים ברזום של עולם כמו שביארתי באגדותיי. ע"כ
דברינו שם בזה.

וגם החסירו עוד כמה דברים שהם אמת לאמיתו שהם יראים (כנראה)
מפני הפוליטיקי בדור חצוף כזה בעוה"ר. אולם בזה השחתם מה
דאיכא חסורי מחסרא ברישא בריש אות א) מה שכתבתי וז"ל הנה
המתיבתא" (בווארשא) אשר הוא סעמינא"ר ובלשון פולאני"א סעמינארי"א
כן כתוב בלשונם (בפולין) על טבלא דהבית הלז סעמינארי"א ש"ל
הרבני"ם במדינ"ת פולין (נעתק בזה התיבו"ת האלו מלשון פולין ללה"ק)
וכן הוא על כל ניירותי וחתומתי סעמינארי"א כנ"ל ולא אזלינן בזה
בתר שמא בלבד אלא בתר טעמא (ג"כ) שאסרוהו רבותינו וכו'. והנה
באמת הוא כן כמ"ש שם כי אין נ"מ בין כזית חלב שאסור מה"ת ועגוש

דברי מהדורא שתיתאה תורה תתנא

כדת ובין עשדים כזיתים או יותר כשאכלם בפ"א איסורם חד כן אין נפקא מינה כשלומדים שם בהסעמינא"ד (אשד בעיווד עיני חכמים כנ"ל קראום גם מתיבתא ובאמת הוא מסאובת"א) ח' קלאסען של הגימנאזיו"ם אשד ראויים לקבלת מאטוד"א או דק ד' קלאסע"ן מלמודי הגימנאזיו"ם אשד המה כמו כן ד' רעא"ל כנודע לכל, ואין לחלק בשינויי דחיקא בזה כי שאני זה מהסעמענארען בפעסט וויען כיוצא שיש בהם למודי המינות שלומדים את הר"ע-בני"ם וכו'. ז"א, וכמ"ש הגה"צ מהר"א מסאכאטשוב זצ"ל כמו שנרפס מכתבו הנעלה ע"ד הגימנאזיו"ם העברי שדצה לעשות אז הר"ד יונג (מאונג' בדארד) בקדאקא ולפי דבריו ושיטתו גם שם לא היו לומדים לימודי מינות כלל להרבנים וכו' ועם כל זה אסדוהו כל גדולי וצדיקי הדוד ובתוכם הגה"צ הנ"ל וכתב שם במכתבו הנחמד והנעלה והסביר כי מעולם היתה רע בתעדובות עם טוב יותר מסוכן מדע כולו בלי תעדובות וכו' וכל אלו הטעמים שייכים בזה אשד בבית אחד יאכל (לשון [יחזקאל ג' א'] אכול את המגילה הזאת) הסמא והטהור יחדיו כנזכר באגדת, [מלבד מה שהראיתי והוכחתי במעמד ת"ח גדולים ורבנים (להרב הגה"צ הידוע) על כל מעשיהם ותכליתם בזה ועוד עניניהם אשד אכ"מ להאריך, והשם יתברך את שנותינו יאריך, ויצילנו ויגאלנו ב"ב בכ"י] וה' יצילנו, ומאפילה לאוד גדול יוציאנו, בביאת גואל צדק ב"ב:

פג. ע"ד הקוויטלע"ך שנוהגים ליתן לצדיקים עיין מ"ש בזה בדברי תורה מהדודא קמא [אית כ"ז] טעמי הענין [נעין ד"ת ח"י אות פ"א]. ויש עוד לאלוק מילין. שמעתי בשם צדיק וקדוש אחד מדבר זי"ע (מדוסיא) לגדמיה הוא דאמד, ברוב ענוותנותו ז"ל, שהקוויט"ל הוא יען שהבעה"ב החסיד (גם אם הוא ת"ח) הוא בזה בבחינת זבולון שמחזיק להצדיק הת"ח והוא בבחינת יששכר אשד הוא שבתא וכולה שתא והקדיש כל ימיו לתורת ה' ותפלתו ועבודתו והחסידיים מחזיקים בידו בנתינת פדיונות עם קוויטל"ך וכאשד הצדיק (בבחינת יששכר) עוסק לשמה

דברי מהדורא שתיתאה תורה תתפא

ולכל העולם עיי"ש בדברינו ואם כי קדוש זקני החמיר בכל בעלי עבירות
אמנם בדורות השפלים והחשוכים האלו די לנו בעה"י אם נזהר כפי
שראיתי מאבותי ורבותי הקדושים זי"ע (ובפרט מאדמו"ר הקדוש רבינו
יחזקאל זי"ע הרב משינאווע) שלא לקבל פדיונות ממחללי שבתות,
והדברים האלו הם שורשם בש"ס חולין [ה' ע"א] האי תנא שבת חמידא
ליה כע"ז ופסקינן כן בטוש"ע יו"ד [סימן כ'] וכן הוא ברע"מ בזה ותהלתי
לפסיליים (ע"ז) היינו מחללי שבתות ויו"ט וממילא הנהגה מהם הרי זה
נהנה מע"ז ממש ר"ל — ודי בזה לאשר כתבנו עוד בכמה דוכתי בעה"י:
[ועיי' לעיל מהדורא ה' אות ס"ו]:

קת. עוד שם ברעיא מהימנא תצא [רע"ח ע"כ] ושפיר ראקרים צערא
וריא לרחמי ובגין דא אוקמוה חז"ל מארי מתניתא לפום
צערא אגרא וכו' אית לה צערה לבתר דנפקת ברחמי ורמז דמלה בבכי
יבואו וגו' ובג"ד ועת צרה הוא ליעקב וממנה יושע וכו' עיי"ש ובאור
החמה שם דבגאולת הבית שני היה ברחמים על ידי מרדכי בלשן שהיה
שני למלכות ועל ידי כורש וכו' ועל כן לא היתה גאולה שלימה מה
שאין כן הבית שלישי שהוא על ידי חבלי משיח וצרות רבות ר"ל ע"כ
יהיה אח"כ הגאולה שלימה וברחמים רבים לעולמי עד וכדברים האלו
תראה (כפע"ח פ"ו משער חג המצות בפיסקא ר"ה מהר"י ז"ל מהדענא לכן וכו')
כי הגאולה הלזו לא תהיה (כהגאולת מצרים ובכל שמקורם נמתק הגלות
וקושי השיעורב וכיוצא כנ"ל) רק על ידי חבלים גדולים עיי"ש וזהו
התקרבות הגאולה נהורא דנפקא מגו חשוכא, וכמו שנרפס בספר משמיע
ישועה (בימינו) עיי"ש:

קט. עוד שם ברע"מ [בסוף העמוד] עה"כ [חבוק ב' ג'] כי עוד חזון
למועד ויפח לקץ ולא יכזב וכו' ואית אחרנין דנקיבו לה
עד דמשי לתהומא רבא ולא סליקו מתמן ובזמנא דנוקבא פתיחא כל מאן
דהוי נפיל תמן לא הוי סליק וכו' עכל"ה עיי"ש ובאור החמה, אמנם

תתפב דברי מהדורא שתיתאה תורה

נראה כי רומז ומנבא על אותן שבאים לרחוק את הקץ ולהכריח ח"ו בלי התעוררות תשובה להעולם ותפלות ובקשות רק בחזקת יד וכעין שכ' בשם הר' יוסף דילי ריינוס ז"ל שרצה להכריח ולהביא משיח ומה עלתה לו ולתלמידיו רחמנא לשיזבן, וז"ש ואית אחרנין רנקיבו לה עד דמסי לתהומא רבא (כמעשה זה) של הר"י דילי ריינוס הנזכר ונספח לספר שבחי האר"י ז"ל עיי"ש ולא סליקו מתמן עד שנפלו ונענשו ר"ל (כמו הנ"ל) ועל זה מזהירנו ליזהר ורק על ידי תשובה ותפלות ומצות המקרבות את הגאולה ב"ב (כמבואר בחיבורינו בעה"י בכמה דוכתי):

ק"י. ופן ישיאו אותנו וימסו את לבבנו אותן המעכבים את הגאולה ממה שאמרו חז"ל בש"ס כתובות [דף ק"א ע"א] עה"כ [שיר השירים ב' ז'] אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתתפץ ומה (ח"ו) נראה לא ימהרו כ"כ על ביאת גואל צדק ב"ב, הנה אמרו שם בהשבעות שהשביע הקב"ה לישראל שלא ירחקו את הקץ פירש"י בעונם וזהו בש"ס שלנו בלי גידסא אחרת [וכן הוא האמת כי כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה וכן פסק הרמב"ם [בהלכות חשוכה] אין ישראל נגאלין אלא על ידי התשובה וכיון שעושין התשובה מיר נגאלים עכ"ל וממילא כשאין עושין תשובה מרחקים את הקץ על ידי עונותם כדברי רש"י אולם רש"י הביא [בכתובות שם] נ"א שלא ירחק"ו (במקום שלא ירחק"ו) היינו לשון רוחק שלא ידבו בתתנונים על כך יותר מדאי עכ"ל רש"י ז"ל והנוסחא והפירוש הב' הנזכר הוא באמת לשון רוחק מאוד כי מאן פליג לן איזהו מרבה בתפלה יותר מדאי על זה וכמ"ש כבר בעה"י במק"א בארוכה ועיין מ"ש בספר משמיע ישועה [שנדפס בעת הצרה הזאת] (מאמר ב') כי הלא עינינו דואות כי גם אחרי התפלות ג"פ בכל יום תיקנו אח"כ רבותינו ז"ל סליחות ופיוטים המתחננים ומבקשים על הגאולה קרובה וכן תיקון חצות ואין לומר דהוא רק כמו קינות וצועק על לשעבר ח"ו דאם כן הרי זה בכלל מהרהר אחרי מדותיו יתברך שמו וכמ"ש השל"ה הקדוש [במסכת חענית] והובא במחצה"ש [הלכות ט"ב סי' תקמ"ט]

דברי מהדורא שתיתאה תורה תתפג

לענין הר' צומות שהוא רק בקשה ותיקון על לעתיד שנוכה לגאולה ב"ב על ידי התשובה ותיקון מעשינו וכן מ"ש בטוש"ע או"ח [סימן א'] שראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודואג על תורבן ביהמ"ק אינו בדרך עצבות ח"ו בלבד וצועק על לשעבר רק בקשה ותחנונים כמ"ש [ירמיה ל"א ט'] בבכי יבואו וגו' על לעתיד להתקדבות הגאולה כנ"ל ועוד הארכת במק"א כנ"ל.

ועיין בתיוזה"ק תיקון כ"ב [דף פ"ח ע"א] ובבאר לחי דואי (לאאמו"ר זי"ע) שם בד"ה השבעתי אתכם דמה שפירש"י זי"ע להך גירסא שהביא שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי היינו רק תפלות בלא דחילו ורחימו וכו' עיי"ש וכן המהרש"א שם בכתובות פ' לפי גירסא בש"ס דילן שפירש"י שלא ירחקו את הקץ בעונם, כתב על זה ועוד יש לפרש שלא יהיה בעיניהם הקץ רחוק דהו"ל כאלו מתייאשין מן הגאולה אלא יהיה בעיניהם זמן הגאולה קרובה כמ"ש [ישעיה נ"ו א'] כי קרובה ישועתי לבא וגו' וק"ל עכ"ל מהרש"א ז"ל והרי זה כדברינו בקיוי בכ"ע (כמו שהוא באני מאמין ב"ג עקדים אחכה לו בכל יום שיבוא) ובתפלה ומעשים טובים להתקדבות הגאולה על ידי השתוקקות עליה כמובן בפשיטות, וכן לפי הגירסא הב' שהביא רש"י לדחוק"ק את הקץ יש לפרש שפיר היינו שלא ירחקו את הקץ לדחותו להלאה כמו שהוא הפ' בברכות [דף מ"ג ע"ב] המהלך בקומה זקופה אפילו ד' אמות כאילו דוחק רגלי שכינה דכתיב [ישעיה ו'] מלא כל הארץ כבודו יתברך שמו, והוא דוחקה ומרחקה מלפניו הלאה ועיי"ש במהרש"א והכי נמי שלא לדחוק היינו להרחיק הלאה לעתיד את הקץ כנזכר, וממילא העיקר וכגירסת הש"ס דילן בלי שום נ"א כנ"ל היינו שלא לרחק את הקץ וזה פשוט, מה דאמרו ליהודי בזה הוא שלא ילכו על ידי השבעות ושמות להכריח ח"ו בלי תשובה ותפלה כנ"ל [באות הקדום] רק בתחנונים אובילים ב"ב וכנ"ל:

תתפר דברי מהדורא שתיתאה תורה

קיא. אמנם כן הוא ומובן בזה מה ששמעתי בשם קדושי עליון

מדבותינו זי"ע ובפרט משם זקניי הה"ק **מהרצ"א**

זי"ע בעל **בני יששכר** שאמר פ"א בעת צרה והתמדמד מאוד באמרו

רבש"ע גלוי וידוע לפניך שאודות הגאולה שלימה אם היינו רוצים יכולים

אנתנו לשבור החומות המפסיקות לפתוח המנעלים ומסגרות וכך אמר

בל"א (מיד וואלטען מויערן געבראכען שלעסער אויף געריסען) ואך מה

נעשה ואתה יתברך שמו השבעתנו שלא לילך בחזק יד כמ"ש [שה"ש ב'

ו'] השבעתי אתכם וגו' עכתר"ה (והיינו שלא לילך בכח ההכרחי ח"ו נגד

רצונו יתברך שמו קודם הזמן כנ"ל אבל לא שלא להרבות בתפלות כי

אדרבא ידוע דרכו בקודש כי כל ימיו הרבה בתפלות ובכיות ומעורר

אחרים רק על הגאולה שלימה) ולכאורה קשה מהו המעכב השבועה הזאת

גם אם היה כונתו לפי הגירסא שלא לדחוק את הקץ לשבור מפתחות

וחומות והיינו כנ"ל [אות ק"ט] הלא סוף כל סוף (שבועה) גם אם נאמר

שחל שבועות אבות לבנים מה שהשביעו את כנסת ישראל בעת צאתם

לגלות מ"מ גם אם השבועה היה איסור סקילה היותר חמור הרי אדרבא

מחוייבים לעבור על השבועה כדי להציל את כנסת ישראל וק"ו משבת

ויהי"כ דנפל עליו הגל על אחד ומצאוהו חי ואמרוהו רק לחיי שעה בלבד

דמחללין שבת על חיי שעה של אחד כדפסקינן ביומא [דף פ"ג ע"א]

וברמב"ם וטוש"ע, ק"ו בן בנו של ק"ו לאלפי אלפים מישראל אשר

נתונים בצרה ובשביה כל קהל ישראל בעולם והורגים מהם כ"פ בכל יום

ויום מדוחצי העכו"ם למאות ואלפים האם אינו מחוייב על פי התורה

לעבור על השבועה אלא ודאי כיון שנאמר מפי קבלה מהשם יתברך

השבעתי אתכם וגו' ע"כ גם אם ילכו בחיל ובכח כנ"ל לא יועילו לכלל

ישראל ואדרבא יזיקו א"ע (כהאי מעשה דמובא לעיל אות ק"ט) ולמה

יעברו על השבועה לחנם לכלי תכלית הנרצה מאתו יתברך שמו ושפיר

אמרו כיון שנאמר השבעתי אתכם וגו' ע"כ לא יעשו בכח ההכרח כיון

שלא יועיל שהוא נגד רצונו יתברך שמו כיון שאמר השבעתי אתכם וגו'

כנ"ל והבן. אך על ידי תפלות ובקשות ותשובה תורה ותפלה ומצות

דברי מהדורא שתיתאה תורה תתפה

המקדבות את הגאולה בודאי מצוה וחיובא איכא כנ"ל וכמ"ש [ירמיה ל"א ט'] בבכי יבואו ובתחנונים אוכילם וכמו שאמר הנביא בישעיה [כ"א י"ב] אמר שומר אתא בוקר וגם לילה (הגלות כשנתעכב הבוקר של מלך המשיח, אז) אם תבעיון בעיו וגו' (להרבות בתפלות ובקשות וכפי' הפשוט שם אז ישוב ויבא אלינו וכיוצא מקדאות מפורשים ובכל הספרים הקדושים) יעזור השם יתברך שנמצא העת רצון לגאולה שלימה ב"ב בעת תפלינו על זה וכמ"ש [תהלים ס"ט י"ד] ואני תפלת"י לך ה' ע"ת רצון (על זה נבקש שנמצא העת רצון לתפלינו וכמ"ש בסה"ק) אלקים ברוב חסדך ענני באמת (כיעק"ב שקראו ב"ת [כראמדינן בפסחים [דף פ"ח] והיינו) ישע"ך (האמתית כדאיתא בתנר"א [א"ר פרק כ"ז] אין ישע אלא לימות המשיח) כיה"ר בב"א:

ק"ב. כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה. [אבות סוף פ"א] ישתומם כל עובר מה זה לשון ולא מצאתי "לגוף" טוב משתיקה כי הלא אבות הוא דרכי המוסר והתנהגות טובת הנפש ומה זה ירצה דוקא מה שהוא טוב "לגוף" ולא חשב הנפש. ב) וגם מה זה שחשב מה שכל ימי נגדל בין החכמים ומה זה נפקא מינה להמימרא הזאת שלא מצאתי לגוף טוב משתיקה אולם י"ל באמת כי הנה יש בין החכמים דיעות שונות יש מהם קנאים לה' ותורתו ומוכיחים ומוחים בעוברי עבירה ומהרסי הדת בכל כוחם. ולעומת זה יש חכמים שעוסקים בתורת ה' בלבד ואינם לוחמים מלחמת ה' ותורתו ויאמרו כי בלחש ובנחת דברי חכמים נשמעים וכיוצא וגם כי הוא סכ"נ והשחתת עורקין אם יוכיחם ברעש ומלחמה נגד הרשעים ובאמת יתרשלו מלוחכים ולהתקוטט עמדם וממילא יאמרו הרשעים מדשתקו רבנן ש"מ דניחא להו (ועל זה היה צוות כנראה ד"א בר"ש על החכמים מכת הב' הנ"ל ועל ידי זה זעף לבם עליו עיין לעיל בדברינו אות ק') ועכ"פ המעלה הזאת יש להם וזהו טענתם שאינם רוצים להשחית גופם על ידי כעסם בתוכחתם שעל ידי זה ירעו וישחיתו העורקים וזהו כל מרוצת הדם

תתקבב דברי מהדורא שביעאה תורה

ושמחנ"ו בישועת"ך הכוללת שהוא הגאולה שלימה על ידי משיח בן דוד
וכדברי התנא רבי אליהו כנ"ל:

מה. כי לה' המלוכה ומושל בגויים. [תהלים כ"ב כ"ט] ועלו מושיעים
בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה. [עובדיה
מ' כ"א] והיה ה' למלך על כל הארץ וגו' [זכריה י"ד ט'] מה שאנו אומרים
אלו הפסוקים בסוף השירה שהוא על לעתיד י"ל הסמיכות הכתוב ע"ד
הכתוב [ישעיה כ"ז ד'] חמה אין לי שמיד ושית. ופירש"י שאמר הנביא
בשם הקב"ה אשר אין לו חמה על האו"ה להענישם פן מיפקד דינא על
ידי זה על ישראל כי גם המה חטאו ומה נשתנו על כן לא יענוש גם
האו"ה על ידי זה אבל זולת זה היה עושה אותם שמיד ושית (שממון
וביטולס). וז"ש קודם ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו (שהוא
שודש אדם והאו"ה בגלותו הלו וקשה לכאורה איך ישפטם ויענישם הלא
דילמא על ידי זה מיפקד דינא בישראל וכנזכר על זה בא הכתוב מקודם)
כי לה' המלוכה ומושל בגוים (כיון שהתכלית הוא לשופטן לאו"ה כרי
שתשוב המלוכה להשם יתברך והוא לברו יתברך שמו יהיה המושל בגויים
ומלכותו בכל משלה. על ידי זה יתגלה. על כן לא שייך על ידי זה
לקטרג על ישראל כנזכר) וגם זהו שסיים והיתה לה' המלוכה (כיון
שהמשפט הוא בעד מלכות שמים יתברך שמו לברו כנזכר) ומ"ש ועלו
מושיע"ם בהר ציון וגו' ולא קאמר נושע"ם (כחוק הלשון) י"ל כיון
שיעלו שם השופטים את הרצון היינו אליהו ומשיח ושמונה נסיכי אדם
וכהנה הקדושים אשר אנו מצפים ומיחלים להם והמה יושיעו לכנסת
ישראל בשליחות של הקב"ה על כן שפיר קרא אותם מושיע"ם לחולתם
היינו לישראל עם קרובו יתברך כן יהי רצון בב"א:

מז. מה שאמרתי תוך דרשה במקלות בעה"י עה"כ [תהלים פ"ז]
ולציון יאמר איש ואיש ילד בה והוא יכוננה עליון. ה'
יספור בכתוב עמים זה ילד שם. אשר המקראות האלו צווחים ואומרים

דברי מהדורא שביעאה תורה תתקב

דרשוני כי מה זהו נ"מ להשם יתברך (כביכול) "בכתוב עמים" וגם "זה ילד שם" דקאי על שארית הפליטה ישראל בזה עם קרובו. ועוד רבו הרקדוקים בזה. וי"ל ולתרץ בזה מה שתמהו כל העולם ובפרט ברורותינו אשר רבו הצרות ומקיפות כל יום קשה מתבירו ר"ל וישאלו ההמון ממ"נ אם הן המה חבלי משיח וכלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה וכי אבותינו ורבותינו הקדושים זי"ע שרפי מעלה ושרי התורה והעבודה לא עשו תשובה כהוגן מדוע לא בא בן ישי בימיהם כבר. ואם המה לא הספיקו די השב תשובה הראויה אנן מה נענה אבתרייהו וכ"ש אנחנו בעניותנו בכח ובמוח וביד"א שלא נוכל לעשות תשובה שלימה הראויה לגאולה שלימה. ואם הדבר תלוי רק בהקץ פורקנא (אשר [ישעיה ס"ג ד'] יום נקם בלבי יתברך שמו) ועל כן לא הועילה התשובה בימיהם גם כשעשוהו רבותינו ואבותינו הקדושים זי"ע כיון שלא הגיע אז עדיין הקץ. אם כן גם בימינו מה יתן ומה יוסיף התשובה שלנו שנסריח ונעשה גם במסירות נפש. אם לא הגיע הזמן. ואם יגיע הזמן ממילא נגאל. אולם באמת לא קשה מידי כי באמת שניהם כאחד צריכים ותלוי הגאולה ב"ב בשני דברים א) בתשובה ב) בזמן המיועד וכשנעשה תשובה אז יקרב הזמן (וכנודע כי יש זמנים רבים וקיצים שונים) וכשיגיע העת רצון אז שניהם כאחד טובים ויבוא משיח ב"ב. וכמו שביארו כבר מזה בספרים הקדושים. וזהו י"ל ולציון (כשיבוא הזמן להחזיר שכינתו לציון מלכות בית דוד אז לעומת זה יתגברו הרשעים בהראות שקר שלהם אשר קראו בשמותם ציונים על שם ציון ובאמת טרם ידרוש יתברך שמו לציון עיר הגדחה להחזירה למלכותה לא יועילו כלום אדרבא המה מעכבים הגאולה. וירעישו וירשיעו ארץ וכאן הבן ישראל שואל אם כן למה יתנו להם כח מן השמים להרשיע עולם [כי הלא בע"כ הכל בהשגחתו יתברך שמו] על זה התירוצ כי הכל ניתן רשות כדי שתהיה הבחירה ואת זה לעומת זה וגו' על כן נגד התקוה לישראל קדושים ששיב שכינתו לציון מלכות בית דוד ולעברו שם ביראה כרת וכראוי לעומת זה [להבדיל] הם הציונים המסיתים ומדיחים כנוצר.

תתקבד דברי מהדורא שביעאה תורה

ו"ז"ש איש ואיש (כדאיתא במגילה נ"ב ע"א) לעשות כרצון אי"ש ואי"ש
זה מדרכי והמ"ן היינו שלעומת הצדיקים בחינת מדרכי יש
הדשעים מבחינת המ"ן המקלקלים ומפריעים ח"ו) ילד בה (נתהוו אלו
הב' מפלגות זה לעומת זה. אבל באמת יהיה התכלית) והוא (יתברך שמו)
יכוננה עליון (שדק הוא לברו יתברך שמו יכוננה מן השמים עד לארץ
בונה ידושלים ה'. וז"ש אודות זמן הגאולה. ברמז) ה' יספור (המספר כמו
שכותבים) בכתוב עמים (המספר יחידות עשירות מאה אלפים ועשרת
אלפים וכו') כותבים נוללע"ן והנו"ל בעצמותה אינה עולה כלום רק
כשכותבים למשל ר' נוללע"ן עם 1 אז עולה עשרת אלפים וכשכותבים
עוד נול"ל אחד הוא מאה אלפים וכן להלאה יותר ויותר וא"ת כיון
שהנוללען המה כלא נחשבו והעיקר רק הנומער [הציפער] 1 או 2 וכן
להלאה שיכתבו א"כ רק הציפערען הנו' ולא שום נולל"ע כלל. לא
מחכמה שאלת זאת. כי אז לא יהיה עולה המספר רק 1 או 2 זהובים
קסנים אבל כשמעמידן שניהם יחד המספרים והנוללען אז יעלה מעלה
למספר מאות אלפים ומיליאנען ועוד הלאה וזהו המשל [לשבר את האחוז]
בהשנים שהיו זמני קץ הגאולה שנכתבו בספרים ולא נגאלו עד הנה מפני
שהוצרכנו לכל אלו הנוללען היינו הזמנים וקצים שעברו ואח"כ כשיעמידו
אצלם המספר 1 כנזכר יעלה מספרם להון רב ולמזל היותר גדול כן הוא
המספר 1 דוגמת התשובה וכמו שאמדו חז"ל [וימא פ"ו ע"ב] יחי"ד ששב
מוחלין לכל העולם כולו והיתכן לומר שעדיין לא שב שום יחיד בעולם
כדאי וא"ת ששב כבר אחד וכבר מחלו לכל העולם הרי צדיקן להגאל
כיון שאין עוד עיכוב עונות [משאחז"ל] [בסנהדרין פרק חלק שהשאוד
שבעיסה מעכב הגאולה וכו"ל] אלא ודאי דשניהם צריכין א) הזמנים
שעברו ב) וגם התשובה. וגם כשיעברו הזמנים ובאו בנים עד משבר מ"מ
צדיקין בע"כ לתשובה כנזכר וזהו מעכבת גם כן וכמו שכתב הרמב"ם
בהלכות תשובה וכשיהיה שניהם בדרך משל המספר בכתוב עמים כנ"ל
זה יול"ד שם סלה (יל"ד יל"ד לנו בן ניתן לנו וזהו המשרה על שכמו

דברי מהדורא שביעאה תורה תתקכה

הגואל צדק ב"ב, כמאמר הנביא (ישעיה ט' ה') כן יהי רצון ב"ב. [נעיין
ד"ת ח"ב אות נ']:

מז. יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חברך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים. [אבות פ"ה] צריכין להבין איך יהיו שוין ואם כן אין מורא ואין כבוד תלמיד לרב רק הכל חבירים. (ואם כי פירש"י בזה דהיינו רק קרוב לכבוד חברך וכן קרוב למורא רבך מ"מ צריך ביאור דא"כ אינו כ"ף הדמיון) וי"ל בזה על פי מה שכתבתי בעה"י בד"ת [מהורא קמא אות ס"ט] שנכון כדברי הגאון רעק"א זצ"ל שלא לכתוב לתלמידו תלמידי או לחתום רבך כי הוא כעין יוהרא ובפרט שאמרו חז"ל [תענית ד' ע"א, מכות י' ע"א] ומתלמידי יותר מכולם אם כן גם הוא למד מהתלמיד ומי יודע איזו למד מתבירו יותר וזהו שפיר לשון חכז"ל יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך היינו שלא תכנהו תלמידי ושאתה רבו כנוכר שאתה גדול ממנו רק יהיה כתבירך כיון שגם אתה לומד ממנו (אם כי הוא נוהג בך כבוד ומורא תלמיד לרבו) יהיה בעיניך נחשב כשלך וכבוד חברך כמורא רבך היינו ומתלמידי יותר מכולם אם כן הוא רבך ע"כ גם אתה תנהוג בו כבוד ולא תשתרר עליו ביותר (בתור תלמידי או רבך. שלא לצורך. כנ"ל) ומורא רבך כמורא שמים כמו שאמרו חז"ל [בקדושין נ"ו ע"א] את ה"א תירא לדבות ת"ח וכשתלמידך הוא נעשה ת"ח כבר אם כן הוא כמורא שמים לרבות ת"ח ומיירי שפיר באדם אחד שהוא תלמידו והבן:

מת. בש"ס ב"ב [דף ק"ז ע"א] המחכיר שדה לחבירו וא"ל זרע חטי
ואזל הוא חרעה שעורי וכו' מצי אמר ליה אילו זרעתה
חטי הוה מקויים בי [אייב כ"ב] ותגזור אומר ויקם לך וגו' ועיין בש"ע
חו"מ [סי' שכ"ב סעיף ב'] רפסק כן וכן עיין בחיבורינו ד"ת [מהדורא ג' אות
ו'] ובמנח"א [חלק ה' סי' כ"ד. עודנו בכת"ן]. והנה לזה צריכין מזל"א
[כדאמרינן במ"ק [דף כ"ז ע"א] במזל"א תליא מילתא עיי"ש ובחיבורי

דברי מהדורא תמינאה תורה תתקסט

זהו אינו ענין בכאן להאריך. עכ"פ כיון שישב בשעת קה"ת] למה היה צריך לעמוד וצ"ע:

יא. רבי אומר איזו הוא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. [נאבות פ"ב] היינו כפשוטו כמ"ש המפרשים ותפארת לו מעושיה היינו כמו שאמרו חז"ל [רימב"ם הל' דעות פ"א ה"ד] לעולם יהלך אדם באמצע דרכים כלומר בדרך הממוצע לעשות רצון הבורא יתברך שמו ואל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה ח"ש ותפאר"ת לו וכו' היינו מדת תפאר"ת הוא קו הממוצע כנודע. [ועיין בדברינו בעולת תמיד [דף י"ב ע"א בהנדפס] בר"ה תניא רבי אומר וכו'] ומ"ש ותפארת לו מן האד"ם (הידוע) והוול"ל מן בני אד"ם או מן ישראל"ל או העול"ם וי"ל דבכונה על האד"ם הידוע אד"ם הראשון יציר כפיו של הקב"ה שהנחש הכשילו בחטא הידוע [אם כי יש כמה תירוצים אמתיים וכמ"ש כבר בחיבורנו בעה"י בכמה דוכתי] זהו היה מעשי הנחש שפיתה לחוה [נראשית ג' א'] אף כי אמר אלקים לא תאכלו וגו'. ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמותן דחפה עד שנגעה בו ואמר כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה אם כן היה זה מה שהוסיפה לומר איסור הנגיעה בבחינת אל תצדק הרבה כי אמר השם יתברך רק לא תאכלו מעץ הדעת ולא הזהיר על הנגיעה כלל ואם היה אדה"ר מהלך בדרך הממוצע היה משיב כי ז"א ראייה ממה שנגעה ולא מתה כי הלא באמת אין איסור בנגיעה ולא היתה באה כל הצרה הזאת שגרם הנחש. ח"ש שתפאר"ת לו מן האד"ם (הידוע) שהיה צריך לילך בדרך הממוצע כנ"ל:

יב. בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. [תהלים קמ"ז ב'] י"ל כי הנה הגאולה שלימה ב"ב תהיה בגמר בירור והעלאת הנצוצות מבור שביה אשר הם נדחים וצועקים להעלותם. וכאשר אין שבים בתשובה או על ידי זה יתוסף בעוה"ר עוד נצוצות שנופלים ונדחים עד יתקנום כראוי. אמנם על ידי העליה כלומר ירידת שאל שקוראים

תתקע דברי מהדורא תמינאה תורה

עולי גולה או עליית תפארת לעשות קאלאניע"ן וכיוצא כל שום ותניכא דאית להו גורמים אריכת הגלות כי המה מקלקלים ומחטיאים אה"ק כנודע. ואכמ"ל. והמה חושבים ואומרים להיות בונ"י ירושלים ובאמת המה מחריבי קרתא קדישא. ח"ש בונה ירושלים ה' (רק כשהקב"ה יבנה ירושלים אז יהיה) נדח"י ישראל"ל יכנס (שיקבץ נדחים מתוך השביה ושנפלו בעונו"ת ישראל) מה שאין כן כשהמה המתחרשים (בכל שום וחניכא דאית להו) יבנו את ירושלים הגשמי אז הנצוצים הנופלים עוד ירבו ח"ו כנזכר. השם יתברך יגאלנו ב"ב ושוכט"ס:

יג. והנה בזה"ק פרשת תולדות [במדרש הנעלם בוף קל"ט] נראה לכאורה דדריש מהאי קרא דבונה ירושלים ה' וגו' רבנין ירושלים יהיה קודם לקיבוץ גליות מ"מ בע"כ מדרשים חלוקים הם בזה איזו יוקדם. והנה רבינו הרמב"ם בהלכות מלכים [פ"א הלכה ד'] נראה מפורש מדבריו ז"ל שכתב דגם יעמוד מלך משיח בן דוד וכו' ובנה ביהמ"ק במקומו וכו' עיי"ש רמלך המשיח יבוא קודם בנין ביהמ"ק אולם לענין קיבוץ גליות מתי יהיה על ידי משיח צדקנו הגה עיין בסה"ק בזה שגם קיבוץ גליות יהיה למעלה מהטבע על ידי הקב"ה שישלח משיח צדקינו מקודם ב"ב ועיין ברברינו בעולת תמיד [בוף ר' מהנדס עיי"ש] ומ"ש שם מהמהרש"א ז"ל בחי' מגילה [וף י"ז י"ח] ואכמ"ל:

יד. בסידור. בכונת ליל שבת קודש במזמור שיר ליום השבת כי משה רבינו יורד עם כמה צדיקים בכל ערב שבת ומעלה את כל הנשמות בין חיים בין מתים שבעמקי הקליפות שאין להם זכות לעלות ואין יכולת שום אדם להעלותן עכ"ל"ה ומ"ש בין חיים"ם צ"ע לכאורה פירוש הדברים כי בשלמא מ"ש בין מתים"ם שייך לומר שהם ח"ו בעמקי הקליפות שאין כח ביד אדם להעלותן כיון שהם בעצמן אינן בעלי בחירה עוד וצריכין לאחרים להעלותן מה שאין כן חיים עודנה בעולם הזה והלא המה בעלי בחירה והם בעצמן היכן הם לשוב ולהציל נפשם.

דברי מהדורא תמינאה תורה א'ז

ח"ש ואין בשבטיו כושל (שלא יכשלו ח"ו כשיתעורר עליהם בחינת דינים בלבד) וכן בזה בגלותנו נחפ"ה בכס"ף חסדים היינו שלמעלה נכסה ונחפה ונמתק בכס"ף שיכולים לקבלן יחדיו ולעתיד ב"ב יהיה זה"ב בלבד כנ"ל:

סה. רשומי קצת דברים מה שהשבתי לאחר מירדינו הי"ו על מה

שכתבנו בעולת תמיד ועוד בכמה דוכתי על פי דברי

הש"ס מגילה [י"ז ע"ב] כי רק ביאת גואל צדק יהיה מקודם והוא המלך המשיח יבנה בית המקדש וכ"פ הרמב"ם [הל' מלכים פ"א ה"ד] והרי זה לכאורה דלא כמ"ש רש"י ותוספות בסוכה [דף מ"א ע"א] דיבא בנוי ומשוכלל מן השמים ואם כן אין צריך להמלך לבנותו אך זה לא קשה על פי מה שכתבתי [שם] בדברי תורה על תמיד [דף ל"ג ע"ב] בביאור דברי ש"ס סדר התמיד לעבודת בית אלקינו יה"ר וכו' עיי"ש ובאמת הוא כמ"ש הרמב"ם [פ"ב הלכה ב' מהלכות מלכים] כי אנתנו לא נדע איך יהיה הדברים בפרטות רק העיקר שנאמין ונחכה לו בכל יום שיבוא ואז נדע הכל ולא כדעת הציאניסטי"ן לא מיניה ולא מקצתם ודעותם בקאלאניע"ן רק שנשוב בתשובה שלימה כמ"ש הרמב"ם בהלכות תשובה ונוכה לביאת גואל צדק ב"ב ושוכט"ס: [וכן באמת מצינו כזה בסתירות בזה"ק בכמה דוכתי איזה יהיה מקודם ומדרשים חלוקים הם מדברי חז"ל אלא וראי כדאמרן מדברי הרמב"ם ז"ל]:

סו. עה"ב [תהלים ס"ח כ"ג] מבשן אשיב אשיב ממצולות ים [ועיין

ש"ס גיטין דף נ"ז ע"ב], דהנה נודע במשנה ברכות [מ' ע"א]

ועל כולם אם אמר שהכל נהיה בדברו יצא ונודע שעל ידי הברכה מעלים הניצוצות שיש במאכל או במשקה ועיין בסידור האר"י ז"ל בכוונת ברכת שהכל נהיה בדברו על המים שהוא בחינת יסוד ומלכות עיי"ש וכיון שעל פי הלכה יצא בידעבר בברכת שהכל על הכל (המאכלים והמשקה) בעל כרחך כי יש בברכה זו כח להעלות כל הניצוצים ממאכלים ומשקים שונים למיניהם (וכן הוא יסו"ר מלכו"ת הכולל הכל יחד) ח"ש מבש"ן (בש"ן

א'מ דברי מהדורא תשיעאה תורה

ע"א] כנ"ל שישבו גם תלמידיו בריחוק ד' אמות קודם פטירתו מפני שבדכוהו עיי"ש בדברינו באורך [ודלא כמו שנראה בירושלמי מ"ק [פ"ג הלכה א'] שקדכוהו חבריו עוד בחייו עיי"ש בהגהות הירושלמי בדברינו בעה"י] והנה פסקינן בש"ע יו"ד [סימן שכ"ה סעיף ל"ח] דשנים היו שונאים זה לזה בחייהם אין להניחם זא"ז ומקוד הלכה זו מספר חסידים מד"י החסיד רבן של רבותינו הראשונים המדרכי וכו' מאשכנז זי"ע שכל דבריהם היו דברי קבלה מדבותינו התנאים והאמוראים זי"ע ע"כ בודאי (בהשערה קרובה) צוה ר"א הגדול לא לקברו בין הת"ת חבריו מפני הקפידא ושנאה כנזכר [ועיין בדברינו בשו"ת מנח"א [חלק ד' סימן ג'] דגם בשני ת"ת גדולים יש קפידא בכה"ג שלא להניחם זא"ז] על כן צוה בודאי להוליכו לסבריא סמוך לקבר רבו ריב"ז עיי"ש. וגם מה שעוררתי משער הגלגולים שלא נזכר דק מקבר ריב"ז ולא מד"א הנה י"ל תנא ושייד [וכן היה דרכו של רבינו הרח"ו זי"ע שדשם דק מה ששמע מפי רבו רבינו הגדול האד"י זי"ע ואפילו ספיקא דגברא דבה (רבו הנ"ל) גריס בלשון נ"ל שכך שמעתי או ספק ובזמן קצר הלז שהיה הרח"ו אצל האד"י הכל היה על דרך נס והרבה תנא ושייד כנודע. ואכמ"ל]:

י. הן (שאלוני זה כביד, ועתה נזכרתי כי העידוני) הראוני בילקוט שמעוני [איכה תתשלח] (ברפוס הראשון. אבל ברפוס האחרונים [תתלח]) ודכותיה [יחזקאל ל"ו י"ז] בית ישראל יושבים על ארמתם ויטמאו אותה אמר הקב"ה יהוון בני עמי בארץ ישראל אף על פי שמטמאין אותה עכ"ל והנה זהו לקחו כנראה הציונים הכופרים (שר"י) וכל שום וחניכא דאית להו (ובפרט הצבועים והלומדים החגרים והעקומים שבתוכם) לחץ מסדתם להכשיל בני ישראל כי זהו ח"ו רצון השם יתברך שהמה (הפושעים וכופרים ומחללי שבת וכל התועבות אשר שנה ה' המה יעשו) יתיישבו בארץ ישראל אף על פי שמטמאין אותה כנזכר אבל באמת זהו טעות גמור וגם כפשוטו אין הפירוש כן בעל כרחו. דאיך הביא מהמקרא דכתיב [יחזקאל ל"ו י"ז] בית ישראל יושבים על ארמתם ויטמאו אותה

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'מא

שזהו הרצון כפשוטו והלואי וכו' הלא שם כתיב להיפך וכמ"ש בית ישראל יושבים על אדמתם ויטמאו אותה בדרכם ובעלילותם כטומאת הנדה היתה דרכם לפני ואשפוך חמתי עליהם וגו' (עיי"ש עור) ואיך יהיה זה הרצון למעלה אם אומר עליהם שהם כטומאת הנדה מרוחק מהשם יתברך ויענישם כמ"ש שם להלן ואפיץ אותם בגויים ויזרו בארצות וגו' [כמו שמקויים בעוה"ד וגם עתה הבטיחנו דבותינו הראשונים וגם האחרונים כמ"ש הגאון באהבת יהונתן [בהפטורת ואחחנן] כי גם אם יסכימו כל הממלכות שנלך לארץ הקודש טרם ביאת גואל צדק ב"ב לא נלך לשם טרם יקראו אותנו מן השמים על ידי משיח צדקינו. ואם ילכו מקודם יגרשום משם אח"כ בתרי אף ומדה תהיה אתדיתם ד"ל עיי"ש].

וגם מ"ש בזה יהוון בני בא"י (אעפ"י שמטמאין אותה) והוא כמו שאמר בסמוך (לעיל) עה"כ מי יתנני במדבר וגו' הלואי יהוון בני עמי כמו שהיה במדבר שהיה מלינין עלי וכי קס"ד שזהו רצונו יתברך באמת ובפשוט הלואי שיהיה במדבר (והלא שם תו"ל ולא א"י) ויהו מלינין עלי והלא בשביל החטאים האלו שהיו מלינין לא נכנס משה לארץ הקודש ועל ידי זה היו כל אלו הגליות והצרות צרודות עד הביאה שלישית ב"ב לעולמי עד. וגם כעין זה במד"ר [פתיחתא ראינה] הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו (וכן הוא בירושלמי חגיגה פ"א הלכה ד') וכי קס"ד שהוא כפשוטו וכי חפץ בזה השם יתברך שיעזבו את השם יתברך היינו שיכפרו בו לגמרי (חלילה) או יאמינו וימדרו בו (ת"י) רק שיהיה לומדי תורה הלא אז התורה נעשית לו סם מות ר"ל והלא גם הכומדים ויש חכמי או"ה שלומדים בתורה והלומד שלא על מנת לעשות וכו' [ירושלמי פ"א ה"ב] וכן כל מאמרי תכו"ל מלאים מזה. אלא ודאי שזהו (בילקוט) הגדה פליאה. ולקרב קצת אל השכל הוא כמו אגרות הנ"ל וכהנה רבות שהתמרמר הקב"ה על חורבן ביהמ"ק ועל גלות בניו (וכמ"ש שם בילקוט המשל למלך שלא לקח בנו עמו עיי"ש) עד כביכול שאמר כעין האדם המתמרמר

א'מב דברי מהדורא תשיעאה תורה

בקינתו ומליצתו בהפלגת רבדים הלואי היה עמי בני אעפ"י שהיה מקנייטני.

וּמ"ש בזה אעפ"י "שמטמאין" אותה היינו כמ"ש בתשב"ץ קטן לרבינו מהר"ם מרוטנבורג ז"ל (והובא בחידושי עולת תמיד עיי"ש) על הבאים לארץ הקודש שלא על מנת לעסוק בתורה ועבודה כי עליהם נאמר [ירמיה ב' ז'] ותבואו ותטמאו את ארצי החטא הקל נחשב שם במקום הקודש (כמו בהיכל מלך) לעון גדול עיי"ש והיינו אף על פי שנחשב שם החטא הקטן לגדול כנ"ל והם כאשר חוטאים שמה בבחינת ותבואו ותטמאו כנ"ל עם כל זה היה יותר טוב מאשר הגלתי אותם בחורבן ביהמ"ק [כמו בבחינת שאמדו חז"ל [סוכה נ"ב ע"ב] ארבעה הקב"ה מתחרט עליהן בכל יום אשר בראם ואחד היצה"ר ועם כל זה אסוד לשמוע לעצת יצה"ר ולומר כיון שהקב"ה מתחרט על מה שבראו אם כן איני חייב רק להיפך ח"ו והבן] וגם ראה מזה הכתוב [ירמיה ב' ז'] ותבואו ותטמאו את ארצי שחשב הנביא בשם ה' להחטא היותר גדול שמחטיאים ארצי בעונותם. ואיך יאמר המדרש (ילקוט) להיפך אלא ודאי פשוט דהרי זה מימרא רק בדרך התמרמרות וגעגועים כביכול כעין אדם על בניו כנ"ל ובאמת כיון שכבר גלינו מארצינו זה זמן רב הוא כמ"ש הרמב"ם [נהלכות תשובה] אין ישראל נגאלין אלא על ידי תשובה וכיון שעושין תשובה מיד נגאלים. ואלו הרשעים הנ"ל עושים להיפך חוטאים ומחטיאים את הרבים בבתי ספר וספרי מינות שלהם ובאים לארץ בדרך כפירה בלי אמונה ותורה הם בודאי מעכבי הגאולה ומבלי עולם ומטמאים את הארץ ואת ישראל. ואין הקב"ה כביכול בוכה ומתמרמר רק על בני אף על פי שחוטאים בכלל ישראל הם אבל לא על מינים וכופרים שעליהם נאמר [משלי ב' י"ט] כל באיה לא ישובון. וקיי"ל בירושלמי [פאה פ"ב ה"ד] שאין למדין הלכה מן המדרש, ורק הלכה ברורה בעה"י בידינו בטוש"ע כי הכופרים ומינים דינם כנכרים גמורים ועוד גרועים מהם כי המה מומרים להכעיס כנודע לכל ע"כ המה וכל הדבקים בהם לא נחשבו (בשמים

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'מג

ובארץ) בכלל בני ישראל וממילא לא שייך כלל עליהם דברי הילקוט הנ"ל שמירי בבני ישראל והשם יתברך ינער ב"ב רשעים מן הארץ וישיבנו לארצינו על ידי משיח צדקנו בב"א:

יא. ומ"ש לעיל (בדיבור הקודם) מה שאמרו חז"ל הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו שמעתי ממגיד אמת וחסידים הראשונים ז"ל שפירשו על פי המקובל מרבותינו הצדיקים על מה שאמרו רז"ל באבות נפ"ח אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה כי צ"ל שם הו"י מצוייר בכ"א לנגד עיניו תמיד (וכמ"ש בשער רזה"ק להאר"י ז"ל מזה) אמנם כשהוא עוסק בתורה בעיון עמוק ואינו מצוייר אז במחשבתו (על ידי עומק עיונו) ציור שם הו"י ב"ה הוא פסור בריעבר כשיפסיק רגע מעט בע"כ מחמת העיון ויען קוב"ה אודייתא וישראל חד הוא [נח"ג ע"ג ע"א] והוי אז כאלו הוא רבוק בהם יתברך בכבודו ובעצמו (וכביכול) וז"ש אין לך בן חורין (מדביקות השם יתברך וציור הוי' לנגד עיניו תמיד לא יחשה ולא אתה בן חורין להבטל ממנה אפילו רגע אחד) אלא מי שעוסק (לשון עס"ק ופלפול כמ"ש הט"ז או"ח נסימן מ"ן כנודע) בתורה. וידוע ומקובל כי בישיבת הגה"ק רבי ר' שמעלקא מניקלשפורג ז"ל בעסקם בעומק העיון היה זאת (על פי פקודת רבו) המשרה של זקני הגה"ק רבי ר' משה ליב זי"ע מסאסוב להזכיר עכ"ז בכל עת הכתוב [נתהלים ט"ז ח'] "שויתי הו"י לנגדי תמיד" ופירש רבו הקדוש הנזכר מ"ש באבות כנזכר ועכ"ז היה מתמיר לעצמו. וביקש מתלמידו הגדול רבינו מהרמ"ל שיזכיר את הכתוב כנזכר. וז"ש הלואי אותי עזבו (מהדביקות בה' יתברך על זמן קצת ומעט מזער) ואת תורתי (ללמוד בעיון) שמרו כי אז לא נחשב כ"כ לעון כנזכר. עד כאן שמעתי: [ועיין בר"ת מהדורא ר' אהרן נ']:

יב. בחלום אור ליום ו' ערב שבת קודש בשלח תרצ"ה מחזה אשר ישכתי במושב צדיקים שהיה יומא דהלולא מאחד מאבותי הקדושים זי"ע ועלה ברעתי או לפרש רמז הכתוב בתהלים [תמניא

א'נד דברי מהדורא תשיעאה תורה

לידי מכשול ולפ"ע וגו' וגם אם המה ידידים באמת למה יצערם לחנם להשתתף בצדקו כי אם הוא חטא (כי אין יסורים בלא חטא) המה מה חטאו על כן ישיחנה לאחרים (דייקא) הרחוקים מקרבתו וידידתו בביתו ואולי יתנו לו עצה טובה (כפירש"י ו"ל שמה) כיון שאין להם היכרות מיוחדת ואין להם נגיעה ליכנס לעסקו או למעמדו וכיוצא ע"כ אולי יוכלו ליעצו באמת כנזכר:

כז. אמרתי מה שאנו אומרים בז' ברכות שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה ע"ד התנועה (כלומר המהומה) כעת מעולי א"י היינו "יורדי שאול" ר"ל בכל הפירושים כי האמונה האמתיות (בביאת גואל צדק וכל העיקרים) המה מכחישים ולמה זה אתם עוברים את פי ה' והיא לא תצלח (כאשר הבטיחנו ונבאו בצדק רבותינו ואבותינו זי"ע. וכאשר הבאתי בכמה דוכתי בחיבורנו בעה"י ובפרט בעולת תמיד. ועוד) ועל דרך משל לכבוד השכינה הקדושה אשר לא זוהי מכותלנו כותל מערבי וכאשר יבטיחו לאשה אשר יושבת כמו עקרה כי בניה נתרחקו ממנה זה זמן רב למדינת הים הרחק מאוד. והנה נתעורר התנועה. והגיעה השמועה. כי בני ישראל ישובו אליה ומובן כי שמחתה גדלה עדי שמי רום ותקותה ותשוקתה לראותם בקרוב ולשמוח עמם, אמנם אח"כ לאסון ומד לבבה באו על ידי הספינה והמה לא בניה רק זרים נוכל לשער גדול צערה ביותר מאשר מקודם והגמשל מובן כי מדת השכינה הקדושה תצפה (כביכול) לבניה שישובו אליה על ידי משיח צדיקנו בקיבוץ גליות והנה למורת רוח ומד לבבה באו בנים משחיתים קלים וכופרים ויטמאו את ארץ הקודש והנה אינם בניה כמאמר חז"ל הנודע [בקיודשין ל"ו ע"א] כשאין עושין רצונו של מקום אין נקראים בנים חז"ש שוש תשיש העקרה (רק) בקיבוץ בניה (דייקא העושים רצונו יתברך שמו) לתוכה (כנ"ל בקיבוץ גליות בביאת גואל צדק ב"ב) בשמחה (שאו יהיה ישמ"ח ה' במעשיו ולא מקודם כנודע מזה"ק) השם יתברך ישמחנו

ב"ב:

מסכת סנהדרין פרק טו הלכה טז

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'נה

כח. ואדכרן מילתא מה שראיתי שנרפס עתה בירושלים ספר נקרא "משנת חכמים" דיבורים קדושים מאת מלאכי אלקים הקדושים הרב ר' אהרן הגדול וי"ע מקארלין ובניו ויו"ח הקדושים וי"ע. וראיתי שמה בהקדמה שמצא כתוב בשם הקדוש הנו' שאמר לא' שנסע לאה"ק וח"ל א"י הוא בחי' שבת והגם שבשבת יכול האדם גם כן ח"ו לחטוא אעפ"כ הוא שבת עכ"ל והנה לא אוכל להאמין שיצא זה מפ"י אותו צדיק וקדוש ז"ל. (א) כי מלבד שהוא סותר לדברי רבותינו הראשונים ז"ל (בראשם המהר"ם מרושנבורג ז"ל בתשב"ץ קטן) כי החוטא בארץ ישראל גרע יותר מאשר חטא בחו"ל שהוא רחוק מהיכלו של מלך וכמובא בחיבורינו כ"פ. (ב) הנה המו"ל והמסדר הוא (אם כי ממשפחתנו בכמה פעמים ואולי מידידנו אך האמת אהוב מן הכל) מכת הפאליסטיני"ם עולים ויורדים (מלאכים. שלא קיבלו התורה) ולא אמון במ. זהו מקצת שבחו. ויותר אין להאריך בכל כתותם כל שום ותניכא דאית להו אך לא בדרך אבותינו הקדושים וי"ע ואיכבה נוכל להאמין להם בכתבים שיאמרו שמצאו עתה וככה נעשה וזופים כאלו למרבות וכמ"ש בחי' ד"ת כ"פ גם ממכתבים (שיאמרו שהמה) מהבעש"ט הקדוש ורעימי'. וגם אדכרן מ"ש לעיל (במהדורא זו אות י') ע"ד הילקוט שמעוני באיכה שרצו לתלות הפושעים (הציאניסטען) כי מצוה לדור בארץ ישראל אף אם מטמאין אותה ח"ו בעונותיהם והכיתי שם על קרקע החטאים האלו בנפשותם, שרוצים עוד להחטיא אחרים ולהטעתם, עיי"ש. וגם זה אולי כנראה הוא תוספות זיוף בס' הג"ל לתלות באילן גדול בדרך משל כי ארץ ישראל דומה לשבת אבל לא כשמהללין שם שבת והוא תורבן ותל עולם ר"ל בתל אביב ושאר מקומות ואכמ"ל. וה' יצילנו ויגאלנו ב"ב.

כט. בכתר שם טוב בשם רבינו הקדוש בעש"ט וי"ע כתב וח"ל התפלה כשהיא בשמחה גדולה בודאי יותר חשוב ומקובל לפניו יותר מתפלה ועצבות ובכיה ומשל על זה כשעני שואל ומבקש ומתחנן לפני מלך בשר ודם בבכיה גדולה אף על פי כן אינו

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'עה

הקדוש מו"ה גרשון קיטובר זצ"ל גיסו של רבינו הקדוש הבעש"ט זצ"ל בראותי כל עיר וכו' ועיר האלקים (חלק הפנימיות היינו חלק אלקי היינו כבוד שכינתו ודת תוה"ק שמה) מושפלת עד שאול תחתיה (עד שירחמנו השם יתברך ב"ב) כי באמת בירושלים עיה"ק ושם קה"ק הכל הוא כהיכל ה' פנימה (אך למי שלא ידעה להכיר ולהעמיק לידע זאת היא נעשית לו סם המות ר"ל) וז"ש בחצרות (היינו שנראה החיצוניות בחינת בחצרות) בית ה' בתוככי (הכל הוא פנימיות לשון בתוככי) ירושלים והמ"י:

סד. קצת ממה שאמרתי ברדשה בתוכחת מוסר נגר הציאניסטע"ן וכל כתות שלהם ר"ל על מה שאנו מברכים אשר נתן לנו תורת אמת (ז"א. הוא תורה שבכתב) וחיי עולם (הוא עולם קטן מלכות פה תורה שבע"פ [תחתון ע"א] שנמשך לבחינת עשיה בעולם הזה) נסע בתוכנו (היינו חיבור תורה שבכתב לשבעל פה יחריז יותאמו) כי אין לנו תורה שבכתב רק על ידי תורה שבעל פה כדאמרינן בגיטין [דף ס'] וגם בשבת [דף ל"א ע"א] דנכרי שבא לפני שמאי להתגייר וכו' דאמר לאו עלי ידידי קא סמכת דעל פה נמי סמוך עלי עיי"ש:

אמנם אלו הכופרים הארורים (הציונים) בימינו המבטלים המסורה מאבותינו שזו עיקר תורה שבעל פה כנוזר גרועים הרבה והרבה (בלי דמיון) מהני בריוני שהיו בזמן תורבן בית המקדש (שאלו אז טעו בדמיונם להציל בגבורתם את ירושלים וכו' ובאמת הגיע כבר תשלום זמן בית שני ואם ה' לא ישמר עיד שוא שקד שומר וכו' כנודע. אבל) היה להם דרך ארץ ואימה מהני גדולי התורה שבישראל כדאמרינן בגיטין [דף ל"ו ע"א] שאמרו גבי ריב"ז יאמרו רבן דחפו ונהגו בהם כבוד (גם בחשבם) לאחר מותן מה שאין כן אלו הרשעים הלא ידקרו וידחפו את גדולי רבני ישראל היראים ויבזו וימסרו ר"ל כידוע לכל ה' ישמרנו ויגאלנו ב"ב):

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'פט

תמימות כזה אלא שהוא חכם גדול ונפלא כנ"ל על כן יודע לכלכל דבריו במשפט ולכוין התמימות באמת ומה עמקו מחשבותיו בעומק חכמתו גם שניהם יחדיו עכד"ק והמ"י (ולא נוכל לבאד כל זה בכתב) וזהו י"ל אשרי תמימ"י דרך (אבל צריכים להיות תמימ"ים כאלו) ההולכים בתוד"ת ה' (אודיית"א מחכמ"ה נפקת שעל ידי החכמה יוכל להתנהג בתמימות האמיתית כנ"ל) והבן:

פב. אעתיק ממה שהשבתי להחכם וכו' בידושלים תוב"ב. הגיעני מכתבו ובענין אשר האריך מאוד דאבה לבי ונפשי קצרה וגופי נחלה מדוב צער תמיד עיני ולבי בעיד ה' שמה תוב"ב אשר עתה נהפכה כמהפכת וגו' ר"ל כמ"ש ותבואו ותסמאו את ארצי כמ"ש הגאון בעל פני יהושע על כתובות דף ק"י וכמבואר כבד בחי' עולת תמיד על מסכת תמיד עיי"ש באורך במקור' מגדולי הראשונים והאחרונים ז"ל וגם בכל חיבודינו בעה"י וקונטרסים שהמה בדפוס מאתנו ובוה נכללו כל המפלגות וכתות והאגודיים בתוכם כמובן בפשיטות הנבנים על יסוד סמא של בע"ל-פעו"ד בהצהרתו (כלומר במינוח חשכותו) כי כולם עוסקים רק בהכשד"ה (לקבל טומאה) ובחלוצים וחלוצות זונות וגרושות (מנחלת ה' ואמונתו באמת) ויטמאו ד"ל את חו"ל ואח"כ את ארץ הקודש ח"ו — אוי ואבוי. שומו שמים על זאת.

ואשר הסתפק כי זהו אולי החבלי משיח (בעוקבתא דמשיחא) מה דמספק אליו פשיטא לנו כאשר נבאו תכו"ל בסוף סוטה ופרק חלק וסיום בסוף כתובות ובזוה"ק בכמה דוכתי והן הנה הסימנים המובהקים מה שנבאו שיהיה קודם ביאת המשיח והן הנה כאשר פתרו לנו כן היה וגם בספרי תלמידי רבינו הקדוש הבעש"ט זי"ע שקודם (סמוך) ביאת גואל צדק ב"ב יהיה המינוח נתגבר ר"ל גם אצל צעירים וקטנים והגידו והדפיסו זאת מקודם כדי שעל ידי זה יתחזקו באמונה או (היינו עתה) כשיראו בספרים לפני מאה וחמשים שנה ניבאו על ככה והרי זה

א'צ דברי מהדורא תשיעאה תורה

ראיה מוכחת וברורה לאמונת ה' וחידוש העולם ונבואת נביאים ודברי חז"ל האמיתיים ונתקיימו כולם (והרי זה כמו דאמדינן [בסוף מכות] בנבואת זכריה כשראה רע"ק שועל יוצא מבית קה"ק) אם כן בודאי יתקיים ב"ב נבואת ביאת גואל צדק ב"ב. אך באשר הוא שם בעיה"ק יום לשנה יחשב וכשל כת הסבל.

ועיניו תחזינה בענין אה"ק וירושלים מ"ש בד"ת [מהדורא ה' אות כ"ד ומהדורא ר' אות כ"ה] ואת כל ונוכחת.

ומ"ש בענין שקמו הארורים המערערים על אמתות וקרמות הזוה"ק ליסוד הקבלה מהראשונים ז"ל ורבינו האריז"ל ותלמידיו ותלמידי תלמידיו עד היום הזה. הנה כבר היה לעולמים כזה. את זה לעומת זה (עשה אלקים) כרי שתהיה הבחירה חפשית יען שלימוד וכונת הקבלה גורם התקרבות הגאולה. על כן באו בכל דור לעשות תעמולה (מצד הס"א) נגד זה בעוה"ר וכמו שהאריכו רבותינו זי"ע בזה ואחרון חביב כמ"ש **אאמו"ר** הקדוש זי"ע בהסכמתו לפי איפה שלימה על האוצרות חיים למר זקינו הק' זי"ע עיי"ש. והנה כבר הכו על קדקן של המערערים (בטענות הבל וכזבים) הגאון אבי עד שר שלום ז"ל בספר אמונת חכמים וכהנה וגם קרוב לדורינו נדפס ספר קדמות ספר הזהר **מהגאון רד"ל** ז"ל מבותאב (תלמיד הגר"א ז"ל מווילנא) וגם אנן בעניותן בכמה חיבורנו בעה"י ואפס קצתו תראה בדברי תורה [מה"ק אות ס"א] ראיה שאין עליה תשובה על קדמות הזוה"ק עיי"ש. אך גם שבט והוכחה לגו כסילים האלו לא יועיל כי אינם רוצים לידע האמת כלל רק בהפקירא ניתא להו וגם המראים את עצמם לחכמים ואנשי מדות אשר יודו לפעמים על האמת כאשר יוכיתום ואין להם מנוס עוד להצדיק את שיטתם כלומר שטותם ורשעתם אמנם מיד אח"כ חוזרים לסדרם בלי טעם ודעת והן הנה חבלי משיח כנ"ל רק צריכין להתאמץ ולהרבות בדברים

דברי מהדורא תשיעאה תורה א'צא

המקדשים הגאולה, ובפרט בלימוד הקבלה, וה' הטוב ירחם על עם סגולה, ביצועה קרובה ב"ב ושוכט"ס:

פג. שמעתי מדב גדול אחד שהעיד דמה שטובלין במקוה מ' סאה שאובין (באזי"ן) כמו שיש במדחצאות הנכרים (בערי הגויים הדחוקים) לדפואה וכששוהין במקומות כאלו איזה שבועות לתרופה ואי אפשר לטבול במקוה כשירה וטובלים שמה בעדב שבת קודש בכונת האד"י ו"ל דאין זה לכוין בשאובין אף שהם מ' סאה ביחד רבשלמא מ"ש בתקנת עזרא שיבא במ"ס שאובין רוצה לטבול לקריו הם אמרו חכז"ל דמהני זה אבל כאשר טהר גברא רק רוצה לטבול וכשמכוונים כונת המקוה זהו לא שייך רק במקוה כשירה ולא בשאובים עכ"ד הנ"ל ואני הוספתי לכאורה דגם אם נאמר כפי מה דפסקין דשאובין רק דרבנן ומדאורייתא מקוה כשירה היא מכל מקום כיון שאינו ראוי מדבנן אז י"ל בכה"ג דגם מדאורייתא אינו ראוי לפי הכללים שכתבנו בשו"ת מנח"א [חלק ד' סימן א'] עיי"ש ובקצת יש לדמותו לשם כיון דהוא דבר תמידית לטהרתן של ישראל, מ"מ י"ל דז"א דהא כיון דזהו לא שייך רק לטבילת נשים איסור כרת אבל לטבילת גברא משום קרי וכיוצא כיון דהם אמרו לאסור שאובין והם אמרו דלטבילת גברא היינו טבילת עזרא מהני שאובין ואם כן מ' סאה שאובין אוקמוהו אדאורייתא וממילא הוי מקוה כשירה מה"ת כנזכר ויוכל לכוין שפיר כל הכונות מועלת למקוה כשירה מדאורייתא [ועיין בדברי אאמו"ד בתפארת בנים עה"ת ומועדים ליום ב' דפסח בספה"ע וכן בדברינו בזה בנימוקי או"ח [סימן תפ"ט] ובשו"ת מנח"א [חלק ר' סי' צ"ב] עיי"ש] על כן כשאין לו מקוה אחרת בודאי יוכל לכוין בטבילתו בה כל הכונות הראויות וכמו שביארנו בזה בעה"י [אך צריך עיון לכאורה מט' קבין שישפכו על הב"ק דזהו בודאי לא מהני כלל מדאורייתא באשה אולם כשושפכו ט"ק י"ל שלא יכוין כונת המקוה]: